

Moje sanje, moja prihodnost

ISKRE

Glasilo dijakov Škofijske gimnazije Vipava

2025/2026

št. 1 / letnik 58

UVODNIK

Dragi ŠGV-jevci,

tokrat se v Iskrah sprašujemo, kaj so naše sanje, kaj si želimo v prihodnosti. Kateri poklici bodo zanimivi? Katere vrednote bodo ostale? Kaj so moje, tvoje sanje? Za kaj se je vredno potruditi, za kaj se boš potrudil ti? Katere so tvoje skrite želje, tvoje zvezde, po katerih boš segel? Želimo ti prijetno branje, predvsem pa poguma na tvoji poti.

Uredniški odbor

Zala, Jure, Anja, Ismail, Leonard, Mojca in mentorica Melita Košir

KOLOFON

Iskre so glasilo Škofijske gimnazije Vipava.

Urednica: Melita Košir.

Uredniški odbor: Zala Likar, Lara Huzjan, Mark Praček, Jure Peršolja, Anja Kariž, Ismail Čejvanović, Leonard Rupnik, Mojca Tomažič, Manca Buda. Lektorici Tatjana Božič in Bojana Pižent Kompara.

Prispevkov, objavljenih v Iskrah, ni dovoljeno kakor koli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

Tiskano v Sloveniji. Naklada 120 izvodov. Vipava, februar 2026

SANJE DIJAKOV

Anže Tomažič, 2. b

Sanjam o tem, da bi veliko potoval, raziskoval različne države in spoznaval kulture, ki se med seboj popolnoma razlikujejo. Verjamem, da bi mi takšna potovanja razširila obzorje, me naučila novih stvari o svetu in mi pomagala bolje razumeti tudi samega sebe.

Matic Peršolja, 2. a

Moje sanje so, da bi našel delo, v katerem bi bil resnično srečen, motiviran in ustvarjal. Želim si poklica, v katerem bi lahko izražal svoje ideje, se stalno učil novih stvari in čutil, da moje delo nekaj pomeni.

Nejc Novak, 3. a

Moje sanje so, da bi našel delo, v katerem bi se počutil resnično izpolnjenega in v katerem bi lahko vsak dan ustvarjal z občutkom smisla. Želim si živeti v okolju, kjer bi bile moje ideje cenjene, kjer bi lahko razvijal svoje talente in se nenehno učil stvari, ki me navdihujejo.

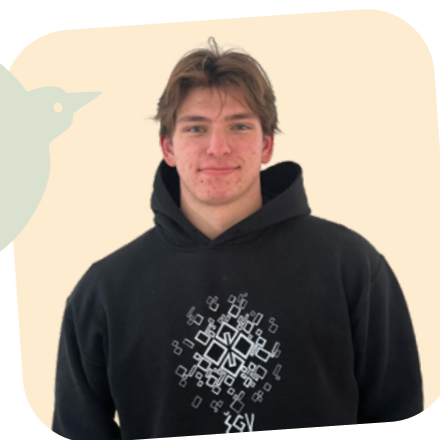
Lena Magajna, 1. c

Moje sanje so, da bi imela družino, v kateri bi bilo čim manj sporov. Živela bi v vasi, kjer me nihče ne bi motil. Po poklicu bi postala vzgojiteljica ali pa mogoče reševalka.

Irenej Vezjak, 2. a

Moje sanje so, da bi živel v mirnem okolju, kjer bi bili moji talenti prepoznani. Želim si delati nekaj, kar bi me veselilo in kjer bi imel dovolj prihodka, da me za denar ne bi skrbelo.

Matic Gorjan, 3. c

Moje sanje so, da bi imel svojo družinico, da bi počel nekaj, kar mi je všeč in je v korist skupnosti, in da bi bil srečen v svojem telesu. Rad bi videl svet in potoval ter spoznal različne kulture in njihove običaje.

Izjave je zbrala **Lara Huzjan**

EDINO LJUBEZEN nikoli NE MINE

Gospod Mel, v šoli vas poznamo kot profesorja, v domu pa kot kaplana. Katera svetoписemska oseba bi bili vi, če bi se lahko za en dan preselili v tisti čas? Zanimivo vprašanje. Od nekdanjega me navdušujeta lik in delo apostola Pavla – njegova gorečnost za Kristusa me vedno znova »razvne«: zna pohvaliti, zna pograti, zna pokazati na resnico in vedno in v vsem kaže na Kristusa. Tako zelo je Njegov, da na koncu vzklika: »Ne živim več jaz, ampak v meni živi Kristus!« (Gal 2,20) ali na drugem mestu: »Življenje je meni Kristus in smrt dobiček« (Flp 1,21). In vendar sem vse prepogosto ne goreči Pavel, ampak boječi Peter.

Dijaki imamo včasih občutek, da je Sveto pismo le debela in zahtevna knjiga za „učenje“. Kdaj je za vas postalo nekaj, kar dejansko radi berete, in ne le del službe?

Ko sem zaradi Markovega evangelija (beri moje lenobe) padel letnik na fakulteti. To me je prisililo, da sem Sveto pismo študiral malo bolj. V nekem trenutku me je med študijem teologije Nove zaveze, zlasti še Pavlovih pisem, nekaj prešinilo in sem se v Sveto pismo »zaljubil«. Tako zelo, da sem na koncu magistrsko nalogo pisal iz Prvega pisma Korinčanom, mentor pa mi je bil profesor, pri katerem sem prej padel izpit iz evangelijev. Ja, Bog ima res dober smisel za humor.

Imate morda kakšno poglavje ali odlomek, ki vam je še danes poseben izziv ali pa ga dijakom težje razložite?

So posamezni odlomki, ki jih težko kar tako »iz glave« razložim in morem poprej prebrati kakšen strokovni komentar. Težko bi sedaj navedel kakšen tak odlomek. Jih je pa več v Stari zavezi kakor v Novi. V Novi zavezi je nekoliko težje razlagati apostola Janeza. Pri njem je potrebno slediti »ideji« oz. bistvenim poudarkom, ki se vlečejo skozi celoten njegov korpus del.

Če bi morali Sveto pismo »prodati« dijaku, ki ga vera sploh ne zanima – s katero zgodbo ali citatom bi ga poskusili navdušiti?

Z Jezusovimi prilikami. Najprej s Priliko o izgubljenem sinu in usmiljenem očetu (Lk 15,11-32), ki nam pokaže na nežno ljubezen, ki jo ima do nas Bog; in seveda s Priliko o usmiljenem Samarijanu (Lk 10,25-37), ki je, mimogrede, moj najljubši evangelijski odlomek, saj v njej nastopa Kristus, ki vsakega izmed nas nadeva na svoje rame. V Gospodovih prilikah se lahko vsak prepozna. So univerzalne. Lahko jih prenesemo na osebno raven ali na raven celotnega človeštva. O tem nekoliko bolj na široko spregovorim na dnevih duhovnosti v tretjem letniku.

V dijaškem domu delujete kot kaplan. Se zgodi, da vam kakšna vrstica iz Svetega pisma pomaga, ko ne veste, kaj svetovati dijaku v stiski?

O, ja, velikokrat. Dijaki mi zaupate veliko stvari, za kar sem vam iskreno hvaležen. Zaupate mi, kaj vas radosti, zaupate pa mi tudi najtežje stiske in žalosti, s katerimi se soočate. Vedno se potrudim, da vam prislunem in vam najprej po človeško odgovorim, ker pa človeške besede ne zadostujejo, jih »oplemenitim« z Božjo besedo tako, da to, kar sem prej po človeško

povedal, utemeljim na tem, kar nas Kristus uči.

Kateri je citat, ki ga imate zapisane-ga nekje na vidnem mestu (ali pa vsaj v mislih) in vam vedno »dvigne moralo«, ko imate slab dan?

Moje novomašno geslo: »Prizadevajte si za ljubezen!« (1 Kor 14,1). Kakorkoli se zgodi, karkoli počnemo, s komerkoli smo v stiku – vedno in vselej si moramo prizadevati za ljubezen. Edino ljubezen nikoli ne mine, saj je ljubezen Bog sam, kakor pravi apostol Janez (1 Jn 4,16).

Mnogi pravijo, da je Sveto pismo zastarelo. Kje v njem lahko najdemo nasvete za težave, ki nas mučijo danes – na primer stres v šoli, ljubezenske zaplete ali strah pred prihodnostjo?

Stres v šoli: Psalm 62 – Bog edino upanje.

Ljubezenski zapleti: Prvo pismo Korinčanom, 13. poglavje – hvalnica ljubezni (opomba: besedo *ljubezen* nadomestite z besedo *Kristus* in pomislite, kako in preko česa nas Kristus ljubi, in ugotovili boste, da ljubezen včasih tudi boli ...).

Bog je skrivnost in nikdar ga ne bomo v polnosti razumeli. Predvsem pa nas neskončno in neizmerno ljubi.

Strah pred prihodnostjo: Matejev evangelij, 6. poglavje, 25–34 vrstica – zaupati v Božjo previdnost. To je le nekaj predlogov.

Kako naj se sploh lotimo branja Svetega pisma? Naj ga odpremo »na slepo«, beremo od začetka do konca ali obstaja kakšna boljša taktika za nas mlade?

Osebno nisem navdušen nad »slepim« odpiranjem Svetega pisma – lahko se zgodi da ga odpreš na strani, ki

je ne razumeš, ali pa, kjer se med seboj morijo in brez razlage izpade milo rečeno kruto. Običajno vsem svetujem, naj si za začetek preberejo Lukov evangelij. Malo zato, ker mi je najbolj všeč, malo pa tudi zato, ker je Luka res mojster besede in predstavi Gospoda v celotnem razponu Njegovega zemeljskega bivanja – od rojstva do vnebohoda. In nato nadaljuje s prvo Cerkvijo v Apostolskih delih.

Če bi lahko Bogu zastavili eno vprašanje o čemerkoli v Svetem pismu, česar niste povsem razumeli – kaj bi ga vprašali?

Nič. Pa ne zato, ker bi vse razumel ali pa ne želel razumeti. Bog je skrivnost in nikdar ga ne bomo v polnosti razumeli. Predvsem pa nas neskončno in neizmerno ljubi, in ko bomo v nebesih, ko bomo potopljeni v Ljubezen, ga bomo preprosto ljubili. Takrat ne bo potrebno več ničesar razumeti, ker bomo to, kar nam je razodeto v vsej polnosti izkušali in okušali.

Kaj bi rekli nekemu, ki misli, da je Sveto pismo le zbirka pravil o tem, kaj se sme in česa ne?

Da ga ni niti prebral niti poskušal razumeti.

Pripravila **Zala Likar**

ZAKAJ na ŠGV?

Zakaj so dijaki 1. letnikov izbrali ŠGV? Tu je nekaj njihovih izjav.

- ♥ Slišala sem pozitivna mnenja. Poznam veliko nekdanjih dijakov in so priporočali vpis. Lahko bivam v dijaškem domu in prihranim čas, saj mi ni treba na avtobus. Profesorji dijake spoštujejo in jih imajo za enakovredne. Vzdušje je prijetno. Na informativnem dnevu sem dobila pozitiven vtis.
- ♥ ŠGV je prostor, kjer lahko bolje spoznam Sveto pismo. Na šoli se lahko odprto pogovorim s komerkoli.
- ♥ Izbrala sem jo zato, ker temelji na vrednotah. Ker se lahko še bolj približam Bogu. Vpisala sem se tudi zato, da spoznam nove ljudi in sklenem nova prijateljstva.
- ♥ Je mama rekla v osmem razredu, če gremo na informativni dan – pa smo šli. Šola in dijaški dom sta mi bila super. Program in profesorji so bili tudi v redu.
- ♥ Nadaljujem družinsko tradicijo.
- ♥ Na ŠGV sta se spoznala moja starša.
- ♥ Ker mi je delovala malo drugačna in zanimiva. Profesorji se mi zdijo prijazni in razumni. Na gimnaziji so mi tudi zelo všeč sošolci. Tudi izleti, ki jih ponuja šola, so mi zelo mamljivi. To gimnazijo mi je priporočilo veliko nekdanjih dijakov.
- ♥ Ker ima lep logotip.
- ♥ Ker imajo prijaznega vikarja.

- ♥ Ker ima veliko telovadnico.
- ♥ Jaz sem jo izbral, ker ima latinščino kot izbirni predmet.
- ♥ Ker mi je blizu. Na šoli je veliko ljudi, ki jih poznam že od prej. Tu lahko bolj svobodno izrazim svojo vero. Šola podpira tudi katoliške vrednote. Ekскурzije in duhovni vikendi so dobri.
- ♥ Ker ima prijetne prostore. Ker daje dobro izobrazbo. Ker je šola, ki jo je obiskoval tudi moj brat. Ker ima dobro ime v slovenskem šolskem prostoru.
- ♥ Ker mi je všeč stavba, saj je lepa, čista in odprta. Ker mi jo je priporočila sestrlična. Ker se v njej počutim sprejeto. Ker so se mi vsi zdeli zelo prijazni.

Kako na ŠGV gledajo naši bivši dijaki?

DR. ERIKA JEŽ
RAZISKOVALKA NA CENTRU ZA
RAZISKAVE VINA, UNIVERZA
V NOVI GORICI

“Škofjska gimnazija Vipava mi je dala širino razumevanja ljudi in sveta, ki je v naravoslovju pogosto spregledana. Ta človeška dimenzija in profesorji, ki so znali podpreti mojo raziskovalno radovednost, sta postavila trden temelj moji današnji znanstveni poti.”

foto: Uroš Hočevar

DR. ALJOŠA ANDLOVIC
SPECIALIST NEVROLOG

Sem specialist nevrolog, delam kot konzultant na Onkološkem inštitutu Ljubljana, sem vodja Oddelka za nevroonkologijo.

Na Škofjski gimnaziji sem dobil odlične sošolce in prijatelje. Skupaj smo se zabavali, družili in ustvarjali spomine, ki bodo ostali za vse življenje.

MAG. FLORA HODAK
MAGISTRA 3D ANIMACIJE,
3D ANIMATORKA IN
STORYBOARD ARTIST

Svetova animacije in pripovedovanja zgodb sta bila od nekdaj moja strast, a sta se mi dolgo zdela oddaljena in nedosegljiva. Po osnovni šoli nisem bila prepričana, kako nadaljevati svojo pot, ki me je nato pripeljala na Škofjsko gimnazijo Vipava, kjer sem preživela štiri nepozabna leta. Ta so me oblikovala, utrdila in mi dala zaupanje, da zmorem slediti tudi svojim najbolj drznim sanjam. Tam sem stkala prijateljstva, ki trajajo še danes, ter zgradila trdno znanje in delovno vztrajnost. Naučila sem se timskega dela in se razvila v osebo, ki si zna zastaviti cilje in jih tudi doseči. Vse to mi je odprlo pot do sanjskega študija 3D Computer Animation and Design v Angliji, kjer sem uspešno zaključila dodiplomski in magistrski študij. Danes živim in ustvarjam v svetu, ki se mi je nekoč zdel nepredstavljivo oddaljen, a je v resnici bližje, kot si mislimo. Z vero in vztrajnostjo se lahko uresniči tudi tisto, kar se sprva zdi nemogoče.

Vse sanje so URESNIČLJIVE

DEJAN FABČIČ je bil dijak ŠGV. Poznamo ga kot srčnega in predanega zdravnika, specialista za sladkorno bolezen, ter kot neutrudnega športnika.

Kaj ste dosegli akademsko, poslovno?

Po zaključeni Škofjski gimnaziji Vipava sem študij nadaljeval na Medicinski fakulteti v Ljubljani, po diplomi in opravljenem sekundariatu sem vpisal specializacijo iz interne medicine. Po trinajstih letih študija in specializacije sem se še dodatno izobraževal in opravil subspecializacijo iz nuklearne medicine in endokrinologije z diabetesom. Sedaj delujem v specialistični ambulanti Zdravstvenega doma Nova Gorica, v ambulanti za diabetes in bolezni ščitnice, kjer sem tudi vodja specialističnih ambulant. Leta 2023 so me pacienti izglasovali za naziv moj diabetolog, leta 2024 pa sem postal častni član Zdravniške zbornice Slovenije. Več od vseh teh nazivov pa mi pomenita zadovoljstvo in zaupanje pacientov.

Kaj vam je ŠGV dala za življenje?

Na ŠGV sem zagotovo pridobil delovne navade, ki so mi še kako prav prišle med študijem medicine in tudi v športu. Poleg tega mi je v najbolj burnih (najstniških) letih ŠGV pomagala ohranjati vero, prijateljstvo in pozitivne vrednote. Nenazadnje mi je dala tudi ženo (smeh), saj sem ženo Vido spoznal na ŠGV in tu se je tudi začela najina ljubezen.

Kaj so bile vaše sanje, ko ste bili dijak?

Odgovor je zelo podoben prejšnjemu, saj sem kot dijak sanjal, da bi mi uspelo na področju medicine, da bi si ustvaril družino in da bi dosegel vsaj enega od večjih uspehov v športu oz. bi se enkrat udeležil paraolimpijskih iger. Visokoteče sanje, vendar danes lahko rečem: “Vse sanje so uresničljive, če imamo pogum, da jim sledimo”. Danes imam krasno ženo in družino, sem priljubljen zdravnik, bil sem kar na štirih paraolimpijskih igrah in osvojil tudi medaljo.

foto: Jure Makovec (zgoraj),
Vid Ponikvar / Sportida

“MOJA MAMA je PROFESORICA”

Pogovarjali smo se z dijakinjo naše šole, Saro Sever, katere mama na naši šoli uči nemščino. Zanimalo nas je, kako je štiri leta preživeti ob tem dejstvu: težko? zanimivo? normalno?

Kako je odraščanje s staršem, ki je profesor, vplivalo na tvoj odnos do šole in učenja?

Kljub odraščanju z mamo, ki je profesorica, sem tudi jaz imela dni, ko sem hotela ostati doma in si odpočiti od šole. Čeprav sem se zavedala, kako pomembno je šolanje in redno obiskovanje pouka, se mi je včasih prav tako kot ostalim otrokom zdela šola odveč. Moja mama ni nikoli zahtevala, da se moram takoj po koncu šolskega dne pričeti učiti, ampak je to odločitev prepustila meni in me tako postopoma privedla do tega, da sem sprejela učenje kot nekaj, kar si sama želim.

Ali meniš, da so pričakovanja tvojega starša glede šolskega uspeha višja kot pri večini drugih staršev?

Že v osnovni šoli moja starša nista bila zahtevna glede ocen. Mama mi ni nikoli očitala slabe ocene, temveč me je vedno vprašala, ali sem jaz zadovoljna s pridobljeno oceno. Mislím, da me je hotela ozavestiti o dejstvu, da se za svoje uspehe in dosežke v življenju trudimo sami in noben zunanji faktor ne more tega spremeniti. Ravno zaradi tega se jaz v šoli učim zase. Seveda včasih pade kakšna slaba ocena, ampak ko imaš starša, ki do tebe ne izražata svojih velikih pričakovanj, se lahko naučiš predelati in na koncu tudi lažje preboleti slabšo oceno. Odnos moje mame do manj lepih ocen je bil vedno takšen, da preteklosti ne moreš spremeniti in zdaj lahko samo še vplivaš na prihodnja dejanja.

Se ti zdi, da so sošolci ali učitelji do tebe kdaj drugače naravnani, ker je tvoj starš profesor?

V šoli nikoli nisem imela večjih problemov s tem, da je moja mama profesorica. Seveda se kdaj pojavi kakšna smešna situacija, ko ima moja mama nenapovedano spraševanje in me razred večino dneva sprašuje, ali bo danes spraševala. Bila sem deležna tudi kritike s strani mojih sošolcev, da so njena spraševanja težka in da je nemščina zahtevna. Vendar to samo pokaže, da je moj odnos s profesorico pri pouku malce pretrgan in se sošolci do mene vedejo kot do vseh drugih. Enako je tudi pri drugih profesorjih. Pri pouku in spraševanju sem obravnavana tako kot vsi drugi in službeni položaj moje mame ni nikoli vplival na moje uspehe ali dosežke.

Kakšne prednosti imaš zaradi starša, ki dela v izobraževanju?

Prednosti je precej veliko, vendar ne s področja obveznega pouka, temveč obšolskih dejavnosti. Že od prvega letnika sodelujem v projektu EPAS, ki na naši šoli deluje pod mentorstvom prof. Fabčić in prof. Sever. Ob sodelovanju v tem projektu so se mi odprla mnoga vrata, za katera sem celotno življenje trdila, da bodo zaprta. Poleg šolske izobrazbe me je sodelovanje v tem projektu naučilo mnogo koristnih veščin, ki mi bodo pomagale v nadaljnjem življenju. Naučila sem se izraziti svoje mnenje, javno nastopati pred množico ter spoštovanja in sprejemanja drugačnih. Menim, da je to edina prednost, ki je ne bi imela, če moj starš ne bi bil profesor.

Ali poskušaš doma ločiti šolske teme od osebnega življenja?

Včasih doma preidemo tudi na šolske teme in določene situacije, ki jih doživim pri pouku. Ampak pogosto se obe posvetiva zadevam, ki nimajo povezave z najinimi šolskimi obveznostmi. Ko končava šolski dan, preideva ponovno v najin odnos matere in hčere ter se bolj posvetiva osebnim pogovorom.

Za svoje uspehe in dosežke v življenju se trudimo sami.

Ali se ti zdi, da zaradi poklica tvojega starša kdaj drugače razumeš vlogo učiteljev v šoli?

Da, poklic moje mame je močno spremenil moj odnos do učiteljev in njihovega opravljanja službe. Že v osnovni šoli sem drugače kot moji sošolci reagirala na pozno vračanje testov s strani učiteljev. Nikoli se nisem spraševala, kdaj bom končno dobila pisno preverjanje znanja, temveč sem bila razumevajoča do njihovega zasebnega življenja. Učiteljev nisem opredeljevala le kot uslužbencev, ki zame obstajajo le pri pouku, temveč kot običajne ljudi, ki imajo tudi osebno življenje in čustva. Tako kot nam se tudi njim delo nabere in se soočajo s stresnimi situacijami. Zato je včasih pomembno izraziti tudi malce spoštovanja do njihove kariere in dejanj, saj so, tako kot mi, le navadni ljudje.

Ali razmišljaš, da bi tudi sama postal učitelj/profesor?

Ob takem vprašanju imam že od nekdaj enak odgovor, ki se glasi: ne. Poklic učitelja mi nikoli ni prišel na misel, ne kot majhni in tudi sedaj ne, ko malce bolj odraslo razmišljam o sanjskem poklicu. Če sem poštena, bi me v zvezi s tem poklicem privabilo le dejstvo, da imam počitnice ob istem času kot učenci, vendar mi to nikoli ni zadoščalo. Čeprav sva si v mnogih dejanjih in obnašanju z mamo zelo podobni, sem od nje tudi precej različna. Za poklic si želim nekaj bolj dinamičnega in morda celo mednarodnega, kar pri poklicu profesorja ni ravno mogoče. Svoje obšolske dejavnosti bi rada poskusila povezati z nadaljnjim poklicem ter tako zadovoljiti osebne želje in interese.

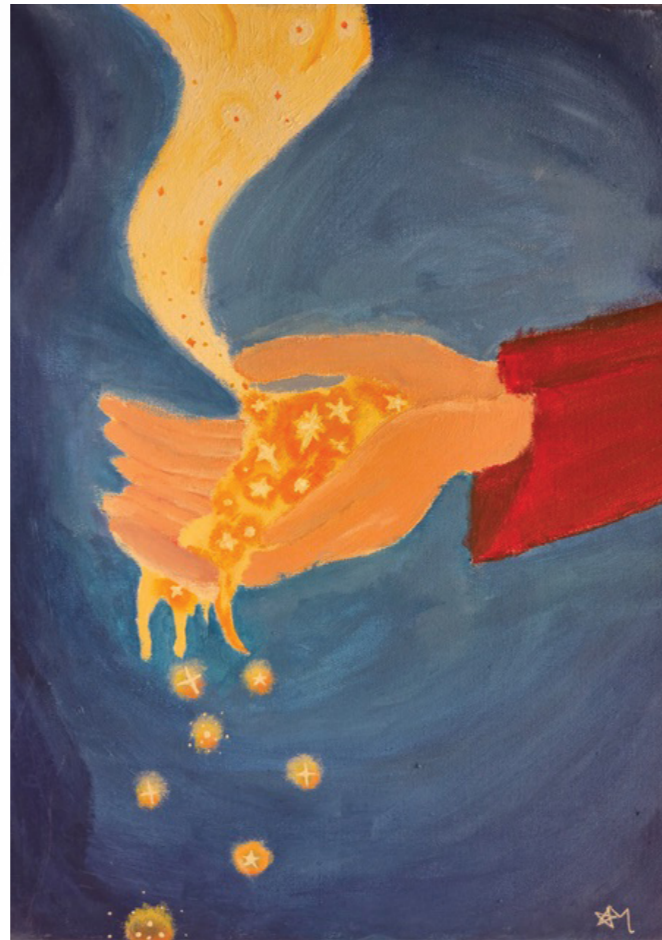
Sara, čestitke za tako zdrav odnos in vse dobro na nadaljnji poti!

S Saro Sever se je pogovarjal Jure Peršolja

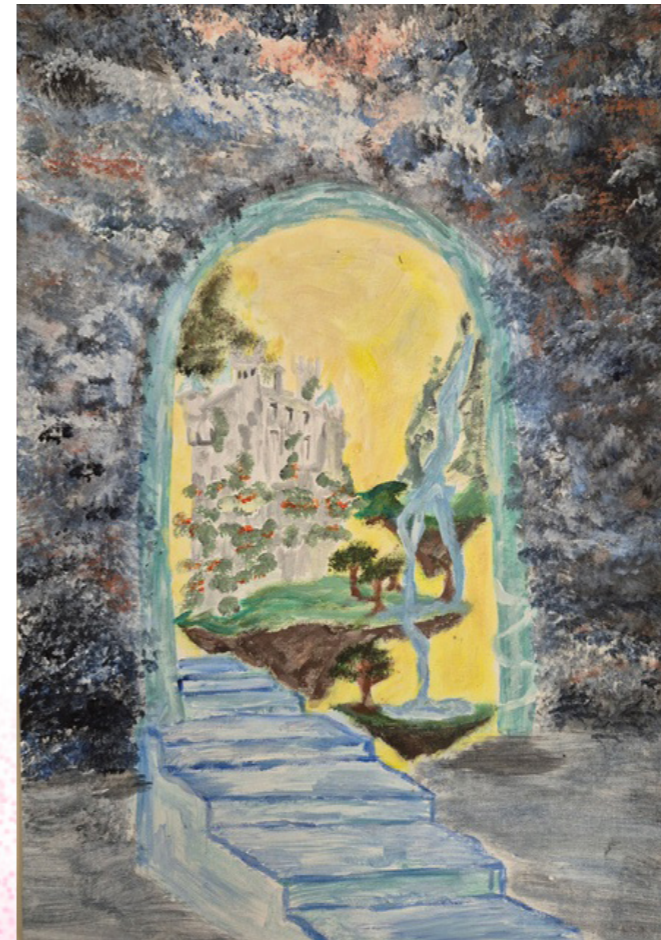
LIKOVNI KOTIČEK

- 1 – **Marija Vuk:**
Zvezde v tvojih rokah
- 2 – **Lucija Kete:**
Dežela dveh obrazov
- 3 – **Jerca Šušter:**
Sanjska dežela
- 4 – **Mojca Tomažič:**
*Sanje o potovanju skozi preteklost
in kulture*
- 5 – **Jurij Vrtovec:**
1. *Sanje so božji dar*
2. *Vsaka mandala je edinstvena,
tako kot sanje.*

1 –

3 –

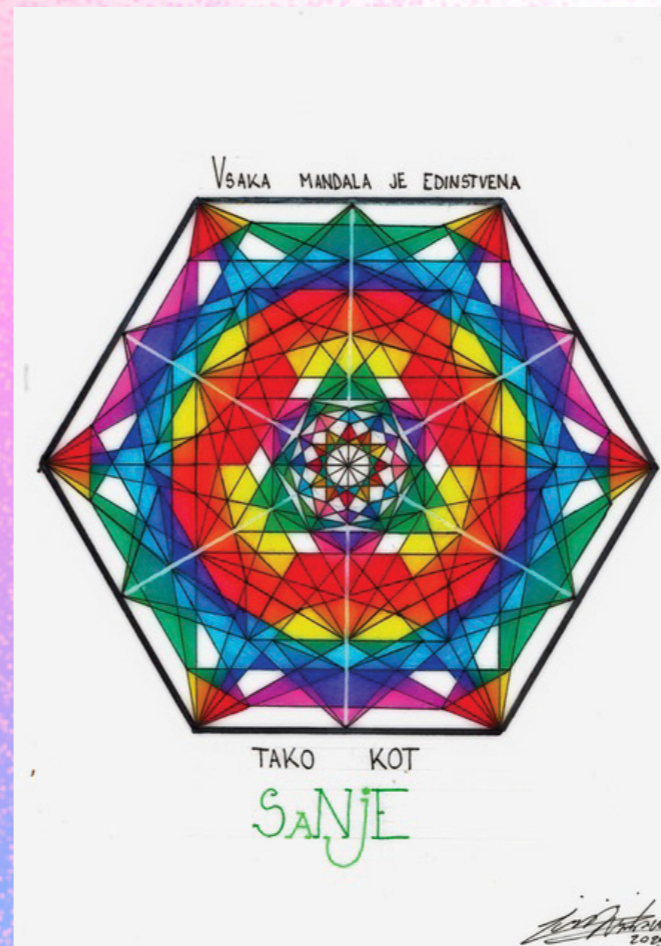
4 –

2 –

5 –

SPREMINJAMO SVET

Ob obisku našega podjetniškega krožka smo direktorja podjetja Smart Optometry, Žana Menarta, povprašali o začetkih in smislu njegove podjetniške poti.

Kako se je začela vaša podjetniška pot?

Sam podjetništvo razumem ne samo kot neko aktivnost, temveč bolj kot način razmišljanja, ki nas pripelje do akcije. Vidiš potrebo ali izziv in nato poiščeš oziroma ustvariš rešitev. Zato bi rekel, da se je moja podjetniška pot najbrž začela že v dijaških in študentskih časih, ko smo mladi ugotovili, da se v mestu ne dogaja prav veliko takega, kar bi nas zanimalo, zato smo stopili skupaj in pričeli z organizacijo dogodkov in vsebin. Pri vseh teh aktivnostih je bilo potrebno pozornost nameniti različnim področjem, ki so v osnovi enaka tistim v podjetju: katere so aktivnosti, ki jih moramo izvesti, kje bomo dobili sredstva zanje, kdo jih bo izvedel, kako bodo ljudje izvedeli za naš dogodek in podobno. Ta način razmišljanja me je spremljal nato tudi med študijem, in čeprav me je najprej bolj vleklo v diplomacijo, sem ob študiju pričel z delom v večjem mednarodnem podjetju, kjer sem поблиže spoznal poslovni svet. Od tam naprej mi je bilo jasno, da želim delati v okolju s hitrim tempom. Vedel sem tudi, da bom prej ali slej imel svoje podjetje, do tega pa je prišlo precej naključno. Podjetje Smart Optometry smo namreč ustanovili trije prijatelji – jaz za področje poslovanja, optometrist za področje stroke in programer za področje tehnične izvedbe. Ideja je izvirala iz diplomskega dela optometrista in prototipa, ki ga je zgolj kot praktični del diplome za optometrista razvil programer, nato pa smo se na skupni kavi začeli pogovarjati o potencialu izkušnje in kmalu je prišlo vprašanje: zakaj pa ne bi iz tega naredili podjetja in nekaj zaslužili?

Kaj vas je spodbudilo, da ste se dejansko odločili za ustanovitev svojega podjetja?

Imeli smo dobro idejo, vsi v ekipi smo končevali študij in bili pred odločitvijo, ali gremo v iskanje zaposlitve ali se preizkusimo v podjetništvu. Izbrali smo drugo pot, ki je verjetno nekoliko bolj zahtevna in stresna, a veliko bolj zanimiva.

S kakšnimi izzivi ste se srečali na začetku poslovne poti?

Uf, izzivov je bilo precej, nekateri bolj oprijemljivi kot drugi. V splošnem bi rekel, da je bila od začetka največja težava res velika kompleksnost posla. Nimaš nobene-

ga "šefa", ki ga lahko kaj vprašaš, ampak moraš do vseh odgovorov priti sam. Vsak dan izveš za 3 stvari, ki jih moraš narediti, in 3 stvari, ki bi morale biti narejene že zdavnaj. Tako da – bilo je stalno občutje kaosa in zavedanja, da nimaš stvari pod kontrolo. Ampak po drugi strani – ravno to je tisto, kar dela podjetništvo najbolj zanimivo.

Če govorim o konkretnih izzivih, je bil verjetno eden največjih pridobivanje začetnega kapitala, sploh v podjetju, kakršno je naše. Bili smo zagonsko (start-up) podjetje, za katera je značilno, da razvijamo prebojne rešitve, ki morda še niti nimajo trga, ampak je potrebno tudi trg še ustvariti. Zato je vedno tako, da se predpostavlja, da prihodkov morda še nekaj časa ne bo, medtem ko bodo stroški že nastali. Zaradi tega smo morali poiskati investitorje, kar nam je sicer kar dobro uspelo, a je ponovno predstavljalo skok v neznano: po eni strani ti niti še ni čisto jasno, kaj kot podjetje počneš oziroma kaj bomo kot podjetje počeli v prihodnosti, po drugi strani pa ne veš, kako v tem trenutku pristopiti k velikim multinacionalnim podjetjem s ponudbo za investiranje.

Kaj vam pri vašem delu predstavlja največje zadovoljstvo?

Občutek, da spreminjamo svet, in to, da vidimo neposredne rezultate svojega dela. S svojimi rešitvami pomagamo otrokom s težavami v vidnem sistemu razviti njihov vid, kar jim omogoča boljše možnosti za uspeh in zadovoljstvo v življenju. Pomagali smo že več kot 30 tisoč otrokom po vsem svetu. Hkrati pa veliko pomeni tudi dejstvo, da smo eden redkih start-upov, ki je preživel do 10. obletnice – to smo praznovali avgusta lani.

Kaj, po vašem mnenju, loči uspešnega podjetnika od drugih?

Vztrajnost, sposobnost učinkovitega vodenja ljudi in integriteta – do zaposlenih, do strank in do poslovnih partnerjev.

Kakšen nasvet bi dali mladim, ki bi radi nekoč imeli svoje podjetje?

Ukvarjajte se in obremenjujte se samo s stvarmi, na katere imate neposreden vpliv. Najhujša je paraliza, ki pride z obremenjevanjem s stvarmi, na katere ne morete vplivati. Vsak podjetniški začetek je povezan z negotovostmi, zato – če imate željo in voljo – se lotite tega. Ne čakajte, da boste 100 % prepričani v nekaj, saj bodo čisto vedno prisotni dvomi, edini način, da se jih otresete, pa je to, da preprosto začnete – delati.

Intervju pripravila **prof. Kristina Prosen in Ismail Čejvanović**

Ukvarjajte se in obremenjujte se samo s stvarmi, na katere imate neposreden vpliv.

ŽAN MENART
Smart Optometry
KOLEKTOR JAVNE
LIBERNA Inštitucija

Ne nabirajte si zakladov na zemlji, ampak v nebesih

Dr. Gabrielu Kavčiču, profesorju vere in kulture ter škofovemu vikarju na ŠGV, smo zastavili nekaj vprašanj pred začetkom postnega časa.

Kaj vse prištevate med »zaklade« – zemeljske in nebeške?

Ko Jezus govori o »zakladih«, govori predvsem o navezanosti ali nenavezanosti srca. Zemeljski zakladi so vse tisto, kar lahko spodmakne naš pogled z Boga: denar, udobje, slava, čast, ugled, položaj, telesna privlačnost, uspeh, celo lastne zamisli o popolnem življenju. To je sicer značilno za mlade ljudi in s tem ni nič narobe. Postane pa nevarno, ko človek v karkoli od tega polaga vse svoje upanje. Nebeški zakladi pa so tisti darovi, ki imajo vrednost pri Bogu: ljubezen, vera, upanje, usmiljenje, pripravljenost služiti, poslušnost Božji volji, čistost namenov, odnosi, ki vodijo v svetost. To so stvari, ki presegajo ta svet, ostanejo in na dolgi rok tudi edini osrečujejo.

V postu si moramo prizadevati za dobra dela in ne za materialne dobrine. Ali je greh materialno (po)skrbeti zase?

Skrb zase in za svoje ni in ne more biti greh. Se pa greh začne takrat, ko materialne dobrine postavimo na mesto Boga: »Božjo resnico so zamenjali za laž in čistili ter služili stvarstvu namesto Stvarniku« (Rim 1,25). Greh se torej začne, ko varnost iščemo le v imetju; ko se začnemo primerjati in tekmovati; ko postane kopičenje vsega materialnega cilj življenja in ne le sredstvo; ko pehamo sebe ali druge za ceno notranjega miru. Krščanski odgovor torej ni odpoved materialnemu, ampak urejenost srca: zmernost, pravičnost, velikodušnost, hvaležnost. Materialno naj služi življenju, ne pa da postane njegov smisel.

V skrbi za zdravje in zunanje lepoto lahko pozabimo na smisel in cilj krščanskega življenja ...

Drži, zato pa je treba vedno imeti umirjen in umerjen pogled na človeško telo. Le-to je dar, zato skrb zanj ni grešna, ampak odgovorna, navsezadnje je telo »tempelj Svetega Duha« (1 Kor 6,19-20). Popolnoma normalno je, da torej skrbimo za svoje telo in svojo urejenost. To spada k naši racionalnosti in iskanju lepega in dobrega, kar je vsajeno v človeka. Težava se začne, ko zdravje ali videz postanejo merilo vrednosti sebe ali drugih; ko človek začne živeti le za zunanji vtis ali ko se izgubi občutek, da je cilj življenja svetost, ne privlačnost.

Kako lahko delujemo v času okupiranosti od šolskih obveznosti? Ali se tudi šolanje lahko primerja z »grebljenjem« za denar?

Mislím, da je tudi učenje eden od pomembnih Božjih klicev – k rasti, odgovornosti, razvoju talentov. Gospod Bog nam je dal razum in sposobnost pomnjenja, zato zagotovo ni greh, če se učimo in to opravljamo z zavestjo, da tako služimo Bogu in ljudem. Še več: brez učenja ni razvoja in se po navadi tudi povečuje greh. Razvoj je po svoje nujen, saj nam je Bog dal svojo podobnost, ki je tudi v tem, da ustvarjamo in razvijamo stvarstvo, kakor on sam; povečevanje greha pa je po navadi v tem, da brez učenja ljudje ponavljamo ene in iste zgodovinske napake. Je pa tako, da tudi šolanje lahko postane »grebljenje za denar«, ko postane ideološko, ko je uspeh merjen le v točkah, karieri ali plači. Če pa učenje sprejmemo kot del poklicanosti, kot priložnost za dozorevanje, za oblikovanje karakterja, za rast v potrpežljivosti in zvestobi, potem postane duhovno opravilo. Menim, da je prav v tem naša šola malo posebna, ker cenimo celostno zasnovano člove-

ka in vanjo pravilno vklapljamo tudi učenje, ocene, uspehe in neuspehe.

Ali je húdo, ki je v svetu, posredno povezano z nabiranjem dobrin?

Mislím, da delno žal drži. Velik del zla v zgodovini izhaja iz neurejenih želja po moči, iz lakomnosti, želje po nadzoru, strahu, da bi kdo izgubil svoje privilegije. A korenina zla ni v stvareh, temveč v neurejenem srcu, kakor smo že večkrat dejali. Kristjani gledamo globlje: greh človeka – njegovo odtegnjeno srce – poraja krivice, ne pravičnejša razporeditev dobrin sama po sebi.

Ali naslovni stavek prepoveduje nabiranje zemeljskih zakladov?

Ne prepoveduje imetja, ampak navezanost nanj. Jezus nikjer ne obsodi lastnine kot take, vendar jasno opozori, da srce ne sme biti zasužnjeno. Učenci so imeli svoje hiše, čolne, poklice ... Problem nastane, ko nas nekaj veže tako, da izgubimo svobodo za Boga. Zadeve se skozi zgodovino tudi spreminjajo. Pred kakšnimi petnajstimi leti je bilo recimo to, da je imel nekdo mobilni telefon z zaslonom na dotik, nekaj izjemnega in skoraj razkošnega. Par let potem ima takšen telefon skoraj vsakdo, saj jih potrebujemo, svet se je spremenil. Tehnični pripomočki so postali nuja, ne pa razkošje. Jaz osebno denimo na telefonu in računalniku preživim precejšen del svojega vsakdana, pa bi vse to včasih najraje vrgel skozi okno. Tudi v avto, ki ni

Krščanski odgovor ni odpoved materialnemu, ampak urejenost srca.. zmernost, pravičnost, velikodušnost, hvaležnost.

nič posebnega, slab pa tudi ni, se mi včasih res ne da usesti in se kam peljati. Na tak način denimo materialna sredstva uporabljamo točno kot sredstva, ne kot cilj življenja. In na tak, širok način, moramo vedno razmišljati tudi o nenavezanosti.

Kako lahko pristopimo k tistim, ki se preveč obremenjujejo z zemeljskimi stvarmi, občutji, izgledom ... in jim to očitno škodi?

Odlično vprašanje, posebej v kontekstu šole. Vedno je treba začeti z razumevanjem. Človek se pogosto veže, ker se boji ali ker išče varnost. Zato je treba takšnemu človeku vedno mirno prigovarjati in dopovedovati, da ni sam. Poslušati in pomagati pri razločevanju – kaj je resnično

pomembno. Kristjani močno zaupamo tudi v molitev in v moč zakramentov, in to iskreno vsakemu priporočam, saj sem to tudi sam doživel. Potem pa praktične geste – povabilo k služenju, miloščini, konkretnim dobrim delom. To osvobaja navezanosti. Dodal bi sicer, da bi se bilo treba več ukvarjati tudi z obratnim problemom: da mladi danes niso sploh z ničemer obremenjeni. Treba bo najti tudi poti do tistih, ki jih nikjer ni, ki se za nič kaj dosti ne potrudijo in pač živijo iz dneva v dan brez posebnega napredovanja. Tudi to ni najbolj prava pot v življenju.

Pripravila Anja Kariž

MED OBČINO IN VETERINARSKO ABMULANTO

Pogovor z županom občine Vipava, mag. Antonom Lavrenčičem

Koliko časa ste že župan Občine Vipava?
Župan sem od decembra 2022.

Katere osebne in strokovne kvalitete so po vašem mnenju najpomembnejše za župana?

Verjamem, da mora biti župan tisti, ki zna poslušati in slišati ljudi ter sprejemati različnost. Hkrati mora biti odločen in dosleden pri spoštovanju zakonskih okvirov, zelo pomembni sta tudi transparentnost in odprtost. Trudim se, da bi tem idealom sledil tudi sam.

Na katere stvari, znamenitosti in ljudi v Vipavi ste kot župan najbolj ponosni?

Najbolj sem ponosen na nas kot skupnost. Ko vidim, kako so povezane krajevne skupnosti, kakšno je zanimanje ljudi za občne zadeve, me to navdaja z velikim veseljem in zadovoljstvom. Na tem mestu je seveda treba spomniti na lepoto naših krajev, ki je izjemna, številne znamenitosti pa so pomembne ne le lokalno, ampak tudi širše. Veliko je tudi osebnosti, ki so izšle iz našega okolja in pustile pomemben pečat – med njimi Sebastijan Krelj, Stanko Premrl, Žiga Herberstein, Anton Lavrin ... To je dediščina, ki pomeni veliko.

Kateri izziv vidite kot največji v prihodnjih letih vodenja občine?

Največji izziv bo zagotoviti enakomeren razvoj celotne občine, vseh krajevnih skupnosti ter pri tem uspešno pridobivati sredstva za projekte.

Kam v Vipavi najraje odidete, ko si želite nabirati nove moči ali se sprostiti?

Lepih koticov je pri nas veliko, a če moram izbrati le enega, je to Teodozijev križ nad Vrhpoljem. Tam imam prostor za razmislek in molitev, obenem je tudi razgled fantastičen, celoten kontekst pa me spominja na delovanje v društvu Teodozij. Takrat smo s prijatelji uspešno izpeljali več projektov, ki so približali rimsko zgodovino našega območja ljudem in močno povezali kraj, v katerem živim od rojstva, Vrhpolje.

Kakšen je vaš poklic in kako usklajujete to delo z župansko funkcijo?

Po poklicu sem veterinar, specializiran za zdravljenje malih živali in ortopedijo. Veterinarski delovnik je razmeroma prilagodljiv, v veterinarski bolnici pa je široka in super ekipa sodelavcev, ki lahko priskočijo na pomoč, ko sem odsoten zaradi županskih obveznosti. Veterinarsko delam največ ob koncih tedna in popoldne, pred tem pa sem prisoten na občini. Iz takega urnika logično izhaja, da klasičnega delovnika skoraj ne poznam.

Kako vi vidite Škofjisko gimnazijo Vipava in njeno vlogo v občini?

Nadpovprečni rezultati vaših maturantov potrjujejo prepričanje o visoki kvaliteti pedagoškega procesa. Za tako majhno občino je velika prednost, da ima gimna-

ŽUPANOVI 'NAJ'

NAJLJUBŠI ČAS DNEVA:

Jutro, ker je ves dan še pred menoj.

NAJLJUBŠA PESEM:

Going Home
Marka Knopflerja.

NAJVEČJA VREDNOTA:

Mir.

PRI LJUDEH NAJBOLJ CENIM:

Odkritost.

zijo. Skupaj z vrtcem, osnovno šolo, CIRIUS-om, prisotnostjo Univerze v Novi Gorici ter Fakultete za vede o zdravju Univerze na Primorskem pa sestavljate pester izobraževalni mozaik. To se mi zdi pomembno iz dveh razlogov: otroci in mladi imajo možnost izobraževanja v domačem okolju, hkrati pa v Vipavo zaradi izobraževalnih priložnosti prihajajo tudi dijaki in študenti od drugod.

Na katerih področjih po vašem mnenju občina in šola dobro sodelujeta, in kje vidite še možnosti za izboljšanje?

Cenim, da šola pogosto prihaja z idejami, sam pa z veseljem sprejemam pobude. Možnosti za krepitev sodelovanja vidim predvsem pri razvojnih projektih, ki presegajo lokalni okvir. Eden pomembnejših med njimi je zagotovo projekt, povezan z Leonardom da Vincijem, kjer se odpira prostor za tesnejše povezovanje, ustvarjalno sodelovanje in skupno promocijo Vipave.

Kaj bi položili na srce mladim?

Naj sledijo svojim sanjam, naj poskušajo in vztrajajo. Ponovim lahko misel, ki sem jo izrekel na vaši zaključni prireditvi: *Kdor v življenju ni ničesar »zafirnil«, tudi ničesar ni naredil.*

Intervju pripravila **Melita Košir**

POKLICI PRIHODNOSTI

O poklicih prihodnosti sem se pogovarjala z dr. Sabino Žnidaršič, strokovno delavko v visokošolski dejavnosti za podporo kandidatom za vpis na Univerzo v Ljubljani.

Naša prihodnost se hitro spreminja in z njo prav tako poklici, ki jih bomo v prihodnosti opravljali. Medtem ko nekateri poklici izginjajo, se pojavlja tudi vedno več novjših. Ker je to seveda zelo pomembna tema za mlade, smo odgovore za vsa najbolj pogosta in pereča vprašanja poiskali v pogovoru z dr. Sabino Žnidaršič, strokovno delavko v visokošolski dejavnosti.

Kateri so sploh poklici prihodnosti?

Vsekakor poklici, ki jih izziva nova in razvijajoča se tehnologija; tako digitalizacija, robotizacija in avtomatizacija kot raznolika raba UI. Ves ta razvoj bo močno, tako kot danes le težko ubesedimo, vplival tudi na zadovoljevanje potreb nas kot bioloških in socialnih bitij, na področje dela z ljudmi in zanje. Posamezniki in skupine ljudi doživljamo že sedaj silovit razvoj, ki pa ga še slabo zaznavamo kot področje »poklicev« – kot zadovoljevanje različnih potreb raznolikih strank ter zadovoljevanje preživetvenih in socialnih potreb izvajalcev. Prav to je področje, kjer se tradicionalni pojem poklica, poklicnosti in še bolj poklicnega izobraževanja lomi.

Večina poklicev prihodnosti bo absolutno, poudarjeno interdisciplinarno, celo transdisciplinarno narave; nova realnost in nove možnosti naravoslovnih, družboslovnih in humanističnih znanosti, tehnologije, medicine, prava, umetnosti ... Npr.: geoinženir za upravljanje vremena in rastlin, urbani agronom, genetski svetovalec, upravljevalec genetske diverzitete, odvetnik za virtualno lastnino, svetovalec za osebno produktivnost in organizacijo časa, digitalni krojač, oblikovalec telesnih organov, oblikovalec resničnosti virtualnih potovanj, monter biofilmov (skupkov mikroorganizmov), rewilder (revitalizator prvotne divjine), inženir za smeti, analitik cyber mest.

Na žalost se pred nami pospešeno razvija polje »poklicev« raznolike, učinkovite rabe tehnologije in človeških virov za potrebe vojne in, recimo, obrambe: upravljalci dronov npr. danes intenzivno in nesluteno razvijajo svoje do včeraj prostočasne hobije, robotika ima odprto polje razvoja v nemiroljubne namene.

Ponovno se nam povsem jasno kaže tesna, najtesnejša povezava med razvojem, potrebami družbe ali njenih elit, tehnologije in t. i. poklici – oz. profesionalci, izšolanimi specialisti, ki tovrstne raznolike potrebe zadovoljujejo.

Kateri poklici pa so trenutno zelo iskani in bodo zagotovo tudi v prihodnosti?

Že v tem trenutku se jasno kažejo tri področja, kjer bodo potrebe po – tudi – človeški strokovnosti ostala: področje dela s tehnologijo (celoten spekter: od razvoja, adapt-

acije, izobraževanja, servisiranja, interpretiranja, iskanja tržnih niš ...), področje dela za ljudi in z njimi (svetovanje, sodelovanje, zdravljenje, nadgradnja, spremljanje ...), področje oskrbe s hrano in vodo (nove metode pridelovanja hrane, pridobivanje pitne vode, ohranjanje in iskanje virov, tehnološka pridelava, predevala, distribucija ...); k vsemu temu se kot posebno in intenzivno področje postavlja tudi vojaška industrija (razvoj, iskanje in ohranjanje tržnih niš, uporaba, reciklaža ...).

Glede časovno globlje prihodnosti pa velja opomba o vprašanju, kakšne možnosti bomo imeli in kako jih bomo znali izkoristiti glede na globalne demografske projekcije: padanje globalnega prebivalstva gre z roko v roku z ekološkimi procesi, ki vodijo v zmanjševanje življenjskega prostora in naravnih virov za preživljanje (hrana, voda).

Kakšne kompetence bodo najbolj zaželeni v prihodnosti? Kakšne delavce bodo delodajalci najbolj iskali?

Že leta, desetletja opozarjajo tako Svetovni forum kot druge mednarodne organizacije, inštituti, ki spremljajo in napovedujejo trende, da je glavna iskana kompetenca socialna: sposobnost sodelovanja, doseganja dogovorov (NE kompromisov), poslušanje, komuniciranje (v najširšem pomenu), argumentiranje in doseganje ciljev z močjo argumentov, vodenje, in – še enkrat – sodelovanje, razumevanje, sprejemanje raznolikosti, postavljanje prioritete, ki presegajo polje lastnega interesa, empatija ... Druga kompetenca je interdisciplinarnost oz. sposobnost (»kvalificiranost«) sodelovanja in prispevanja v strokovno raznolikih, ustvarjalnih, razvojnih timih – kar zahteva široko in razvijajočo se odprtost do raznolikih področij, pristopov in modelov.

Ustvarjalnost, kreativnost, samostojno kritično razmišljanje, domišljija, inovativnost ...

Vse to so kompetence, sklopi kompetenčnih, sposobnostnih lastnosti, ki naj bi jih posamezniki razvijali; opazno je, da svetovalci znotraj njih vidijo tudi sposobnost tehnološke pismenosti: programiranje, uporaba sodobne tehnologije, IT-pismenost, internetna pismenost ..., vendar je to področje razumljeno kot sama po sebi časovno predpostavljena sposobnost – področje sodobne pismenosti (ki nam omogoča polno komuniciranje, pridobivanje, razvoj in izmenjavo znanja, informacij ...).

Kakšen pomen bo imel v prihodnosti študij oz. izobrazba nasploh?

Pristopi v prenosu znanja, torej pouk, se že spreminjajo; najbolj in najbolj učinkovito skozi organizatorja poučevanja, izobraževanja: učitelja. Ta ni več oseba pred katedrom,

ki vse ve in zna in ki zahteva kar najboljšo ponovitev povedanega. **Učitelj prestopa v vloga mentorja, organizatorja in svetovalca v procesu izobraževanja.**

Prenos znanja v pogojih silovitega razvoja znanosti in tehnologije ni več enosmeren in enoznačen proces; znanje ni več absolutna nespremenljiva vrednota, vedno bolj se zavedamo tistega, kar je bilo med holističnimi intelektualci znano že od vedno: v znanosti je »nespremenljiva«, »absolutna« resnica le to, kar lahko družba kot organizem sprejme in prizna kot znanstveno resnico. Znanstvena resnica je kulturna in zgodovinska entiteta, spreminjajoča se skozi čas in skladno z razvojem. Če kdaj, je danes v hitrem razvoju sveta, tudi na družbenem področju, to celo dnevno opazno. Zato je izobraževanje z namenom pridobiti znanje »na zalogo«, znanje, ki nam bo služilo celotno profesionalno pot, slepa ulica. Izobraževanje mora prispevati k prenosu najnovejšega, prepoznane znanja s pomembno opombo, da se znanje spreminja in da je vseživljenjsko učenje permanentni cilj in namen.

V zadnjem času se pojavlja vedno več vprašanj o umetni inteligenci in digitalizaciji nasploh. Kako bo to vplivalo na našo prihodnost na trgu dela, na poklice?

Seveda bo vplivalo; vsaj toliko, kot je vsaka tehnološka inovacija do sedaj. Narava dela se spreminja zaradi različnih modelov uporabe svetovno akumuliranega, algoritimiziranega in hitro posredovanega znanja oz. informacij. Posamezniki in skupine, tudi poklicne, systemske (družbeni, gospodarski sistemi) se že prilagajajo; smo v fazi preizkušanja, ki je za razvoj in ponudbo tehnologije – sedaj in v prihodnosti – ključna; bolj kot bomo preizkušali, kako nam posamezne UI-podpore služijo, kako jih uporabiti, boljše bo (jaz ne bi stavila na intuitivno vsevednost razvijalcev!). Torej, naj bosta realnost in videnje prihodnosti kakršna koli že, novo teologijo moramo zgrabiti z obema rokama, jo vpreči v naše delo in jo prisiliti, da nam služi – za to tudi je oz. mora biti!

Dejstvo pa je tudi, da bodo, ne le zaradi UI, mnoga do sedaj poznana dela in delovni procesi izginili ali se vsaj močno, do neprepoznavnosti

spremenili (kot tudi velik del »novih« poklicev!), kar bi morali pozdraviti. Delali bomo vedno manj oz. natančneje, za plačilo, plačo bomo delali vedno manj in bomo zato imeli priložnost več delati za tisto in tisto, kar je za nas kot posameznike in skupnost res pomembno: sodelovanje, razvoj raznolikih potencialov, izobraževanje – učenje ...

Ob tem velja opomniti, da tako, kot so danes razvite družbe bogate, še niso bile, in da je vprašanje delitve ustvarjenega ponovno (po 200 letih) pred spremembo: potrebujemo novo družbeno pogodbo, ki bo redistribucijo in vrednotenje ustvarjenega definirala in uredila na novo; manj dela za plačo ne pomeni manj virov za preživljanje in razvoj posameznika. Prva reforma, ki jo bomo lahko spremljali, je skrajševanje delovnika s 40 ur na teden na manj – kolikor koli. To nujno za seboj potegne intenzivno zaposlovanje v panogah, ki zahtevajo delovno prisotnost strokovnjakov 24 ur 7 dni na teden: zdravstvo, socialna, šolstvo (?), varnost ipd.

V Sloveniji si lahko obetamo tudi vedno več delovnih migracij. Kakšen vpliv imajo (bodo imeli) migranti na trg dela? Bodo ti vplivali na našo možnost zaposlitve, se bodo posledično razvili tudi nekateri novi poklici oz. se bo povečalo povpraševanje po že nekaterih obstoječih?

Glede na demografske projekcije z učinkovitimi delovnimi migracijami kmalu ne bo nič; svetovno prebivalstvo začne po l. 2040 upadati. Bazeni delovne sile, ki jih je Slovenija po potrebi uporabljala (z Balkana), so prazni, novih prilivov pa ni, tudi zaradi odpora in nepremišljenih politik privilegiranih držav.

Če je bilo vprašanje sprejema migrantov do sedaj humanitarno vprašanje, postaja vedno bolj vprašanje umne razvojne politike, ki mora biti, seveda, dolgoročno naravnana: sprejem, vključevanje – ne nujno integracija –, konec koncev potrebujemo novitete, raznolikost za spoprijemanje s problemi in njihovo reševanje, saj jih doslej nismo rešili in jih ne znamo rešiti: šolanje, izobraževanje, vključevanje v socialno in ekonomsko participacijo – to pa so procesi, ki pri priseljencih terjajo čas ...

Manipulatorji, politični in taki brez

dolgoročnih ciljev, bodo seveda stavili na strah pred odvzemanjem delovnih mest – ker bodo ta resnično izginjala in bodo nova, drugačna zahtevala napor in prilagajanje posameznika, bodo seveda uspešni ...

Kateri poklici pa izginjajo?

Predvsem so že izginila manualna, fizično naporna, zdravju škodljiva dela v velikih industrijah; sedaj izginjajo dela t. i. belih ovratnikov: tajniki, administratorji, zavarovalni agenti, nepremičninski posredniki, prodajalci, kurirji – vsi poklici, ki jih je mogoče razstaviti na posamezne delovne operacije, ki jih je mogoče bodisi digitalizirati bodisi avtomatizirati ali robotizirati – ali vse troje pri istem poklicu. Ko postane uporaba teh tehnoloških procesov cenejša kot zaposlovanje človeške delovne sile, se to tudi zgodi. Razen tam in takrat, ko država za ohranjanje socialnega miru in zaradi pomanjkanja razvojnih alternativ in načrtov »umetno« ohranja delovna mesta ali celo odpira nova v panogah in na načine, za katere je jasno, da nimajo dolgoročne perspektive.

Kaj bi vi svetovali mladim, ki se odločajo za študij in bodočo kariero?

Glede na vse povedano: izobraževanje za točno določen poklic je vprašljivo, razen – do sedaj še, morda še 20 let – v (doslej) reguliranih poklicih: šolstvo, zdravstvo, sodstvo. Potrebno je poudariti, da **univerza ni oz. je vedno manj poklicna šola; je prostor prenosa, izmenjave in razvoja vrhunskega znanja in njena temeljna naloga je posameznika opremiti s kompetencami trajnostnega učenja**, razumevanja znanja kot nenehno razvijajoče se vrednote; s kompetencami interdisciplinarnega sodelovanja, pridobivanja disciplinarno strokovne, znanstvene globine in sodelovalnih potencialov; pomembna je tudi povzemanje, prvi stik s svetom kreativne uporabe pridobljenega znanja in delovna praksa ...

Izberite študij, ki vas veseli, za katerega z veliko verjetnostjo sklepate, da boste v njem uspešni, ob študiju uporabite čas za nabiranje izkušenj in preizkušanje raznolikih možnosti ter priložnosti za sodelovanje.

Intervju je pripravila Mojca Tomazič

KAKO SE UČITI?

KAKO NAJ SE USPEŠNO UČIM?

1. Kako naj najbolje organiziram svoj čas učenja?

Dobro je vzpostaviti dnevno rutino in se je držati. Po pouku si vzemi nekaj časa, da si odpočiješ in se sprostiš – idealno v gibanju, na svežem zraku in brez elektronskih naprav. Nato določi prioritete: kaj moraš dokončati za jutri, kaj za pojutrišnjem in kaj za naslednji teden. Pomaga, če si narediš preprost tedenski načrt, kjer si označiš ure učenja, počitka in interesnih dejavnosti. Učenje naj bo razdeljeno na krajše enote (npr. 30–45 minut), med katerimi narediš kratke, aktivne odmore.

2. Kako naj izboljšam svojo koncentracijo med učenjem?

Dva hitra nasveta. Prvi: odstrani telefon – je največji motilec naše pozornosti. Naj bo vsaj izklopljen, če ne v drugi sobi. Drugi: določi si časovni okvir za učenje. Ko imaš omejen čas, se možgani lažje osredotočijo na učenje. Pomembni so tudi urejeno učno okolje, dovolj spanca, raznovrstna prehrana, gibanje na svežem zraku ...

3. Kaj naj naredim, če se mi zdi, da si snovi nikakor ne morem zapomniti?

Najprej spremeni pristop. Definicije razbij na manjše dele in si naredi asociacije ali primere iz vsakdanjega življenja. Pri naštevanjih si pomagaj z barvami, miselnimi vzorci ali kratkimi zgodbami. Pri letnicah pa si namesto številck ustvarjaj slike ali mini prizore, ki ti pomagajo pri pomnjenju: npr. pri letnici 1848 mi številka 1 predstavlja steber, 8 mi predstavlja snežaka, 4 jadro in 8 spet snežaka. Tako si v glavi ustvarim sliko dveh snežakov: eden se naslanja na steber, drugi na jadro. Bolj trapasta je asociacija, prej si jo bodo možgani zapomnili. Uporabno je tudi učenje na glas – ko snov poveš, jo bolje utrdiš.

4. Kako naj se pripravim na teste, da zmanjšam stres in tremo?

Najzanesljivejša pot do manj stresa je sprotno delo. Če snov razumeš in jo znaš razložiti drugim, se boš pred testom počutil precej bolj samozavestno. Tik pred testom pomaga, da si narediš kratko ponovitev ključnih točk in izvajaš enostavne dihalne vaje, ki umirijo telo: npr. vdih 4 sekunde, izdih 6 sekund. Pomembno je tudi, da greš pred testom dovolj zgodaj spat – spočiti možgani delujejo bistveno bolje.

5. Ali obstajajo posebne tehnike za učenje obsežne in težke snovi?

Da. Najprej si priznaj, da je snov zahtevna, in si zaupaj, da jo lahko usvojiš. Začni dovolj zgodaj in snov razdeli na manjše, logične sklope. Uporabi tehniko "najprej razumem, nato si zapomnim" – ko enkrat razumeš koncept,

Snov resnično razumemo takrat, ko jo znamo razložiti nekomu drugemu.

je pomnjenje veliko lažje. Pomembno je aktivno učenje, ne zgolj branje: delaj si kratke zapiske, miselne vzorce, vadi vprašanja in preverjaj, ali znaš razložiti glavno idejo vsakega sklopa. Če se začneš učiti dovolj zgodaj, je zelo uporabna Paukova strategija, ki je metoda pisanja zapiskov, po drugi strani pa omogoča ponavljanje na glas.

6. Kako naj si naredim dober načrt učenja za daljše obdobje?

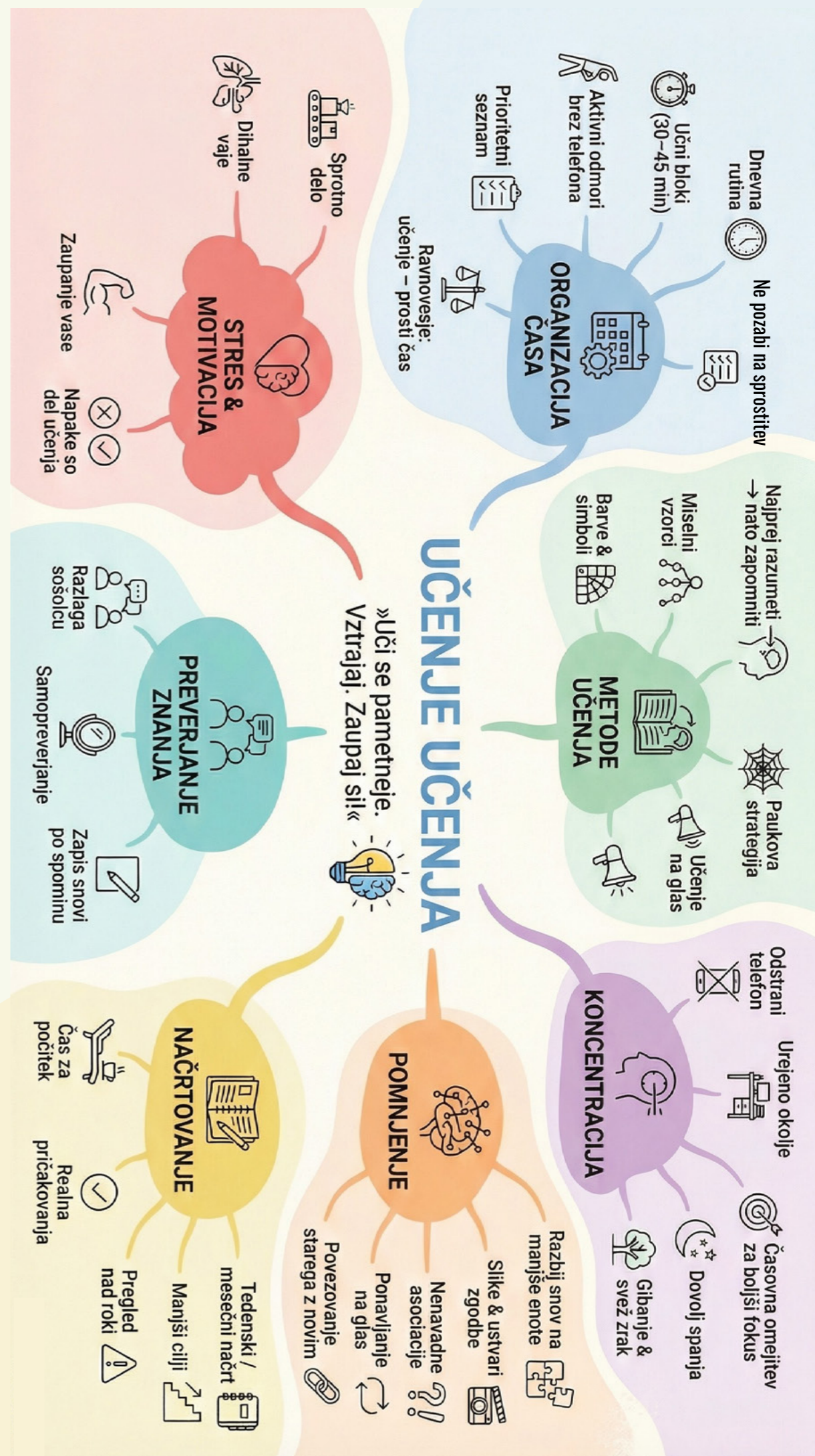
Najprej zberi vse pomembne datume – teste, spraševanja, oddaje seminarskih nalog. Nato oceni, koliko snovi te čaka pri vsakem predmetu. Ustvari si mesečni ali tedenski koledar, kjer si označiš manjše učne cilje, npr. v ponedeljek predelam prvi del poglavja, v četrtek ponovim vaje. Pomembno je, da načrt ni preveč natrpan ter da vsebuje tudi čas za počitek in sprostitev, ker pomembno vplivata na učinkovitost učenja.

7. Kako lahko preverim, če sem snov zares razumela?

Snov resnično razumemo takrat, ko jo znamo razložiti nekomu drugemu. Prosi sošolca, da mu lahko teden pred testom razložiš ključne koncepte ali naloge dotične snovi. Če razlaga teče gladko, pomeni, da razumeš. Če se ustaviš, s tem odkriješ področja, ki jih moraš še utrditi. Pomaga tudi samopreverjanje: poskusi si snov razložiti na glas ali jo zapisati brez pomoči učbenika.

S svetovalno delavko **Jano Žigon** se je pogovarjala **Manca Buda**.

Pripravila prof. Jana Žigon, svetovalna delavka

KAKO SE UČITI?

Povzetek

1. ORGANIZIRAM SVOJ ČAS UČENJA

Vzpostavi dnevno rutino. Naredi si dnevni in tedenski načrt ter določi prioritete. Uči se v krajših intervalih (30–45 minut) z odmori. Pomembno je, da imaš čas tudi za počitek, sprostitvev in gibanje.

2. IZBOLJŠAM KONCENTRACIJO MED UČENJEM?

Odstrani telefon in druge motilce pozornosti. Uči se v mirnem okolju in si postavi časovne omejitve. Pazi, da dovolj spiš, se gibaš in delaš redne odmore.

3. ČE SI SNOVI NE MOREM ZAPOMNITI

Spremeni način učenja. Definicije razbij na manjše dele in si za lažje pomnjenje pomagaj s kratkimi zgodbami. Uporabljal primere, asociacije, slike in zapiske v barvah. Pomaga tudi učenje na glas.

4. BREZ PREVELIKEGA STRESA SE PRIPRAVI NA TEST?

Snov začni ponavljati pravočasno. Pred testom se umiri z dihalnimi vajami in poskrbi za dober spanec – spočiti možgani delujejo kot dobro naoljen stroj. Dobra priprava zmanjša tremo.

5. TEHNIKE ZA UČENJA

Priznaj si, da je snov zate zahtevna, in zaupaj si, da jo lahko usvojiš.

Snov razdeli na manjše dele in se osredotoči najprej na razumevanje, šele potem na ponavljanje.

Delaj zapiske, miselne vzorce in redno ponavljaj. Sproti preverjaj, če znaš razložiti glavno idejo vsakega sklopa snovi.

6. DOBER UČNI NAČRT

Zapiši vse pomembne datume in razporedi snov po dnevih.

Pazi, da vključiš tudi šibka področja ter da imaš čas zase in za dobro počutje.

7. PREVERIM, ALI SNOV RES RAZUMEM

Snov razumeš, če jo znaš razložiti nekemu drugemu, tudi če z lastnimi besedami.

Poskusi jo povedati na glas ali zapisati, ne da bi pogledal v zvezek.

Pripravila **prof. Jana Žigon**,
svetovalna delavka

UPANJE NE RAZOČARA

Ob zaključku jubilejnega svetega leta Romarji upanja smo profesorja VIK-a v drugem letniku, Tomaža Kodriča, povprašali o pomenu svetega leta, o krščanskem upanju ter o tem, kako lahko vsak izmed nas postane znamenje upanja v svetu, ki pogosto izgublja pogum za pogled v prihodnost.

Lahko na kratko predstavite, kaj sploh je sveto leto?

Sveto leto ima svoje korenine v judovski tradiciji, ki je za sveto leto določilo vsako petdeseto leto. To je bilo leto, ko so prekinili dela na zemlji – zemlja je počivala, zasežena zemlja je bila vrnjena prvotnim lastnikom in sužnji so bili osvobojeni. Lahko bi rekli, da je sveto leto bilo leto odpravljanja človeških ozkosrčnosti in vračanja na »izhodiščno« stanje, kar je simboliziralo Božjo zamisel življenja. Začetek svetega leta so naznanili s pomočjo ovnovega roga, ki se v hebrejščini imenuje »yobel«. Od tu ime »jubilej«. Kristjani smo privzeli idejo jubilejnega leta in mu dali predvsem globoko duhovni pomen. Prvo sveto leto smo tako obhajali leta 1300. Papež Klemen VI. je nato določil, da se jubilej obhaja vsakih 50 let, a je leta 1470 papež Pavel II. ritem svetih let spremenil na vsakih 25 let. Rednim svetim letom moramo prišteti tudi izredna sveta leta. V svetem letu smo kristjani povabljeni k poglobitvi in bolj doslednemu izpovedovanju vere v Jezusa Kristusa, pomnožitvi del ljubezni do bližnjega in utrditvi bratskega občestva.

Kako vidite pomen svetega leta 2025 za Cerkev danes in v prihodnjih letih?

Papež Frančišek nam je ob napovedi svetega leta 2025 podaril tudi temeljno usmeritev tega leta: upanje. Globoko se me je dotaknil tudi poudarek, da smo romarji upanja. Sveto leto me je osebno najprej potrdilo v temeljni slutnji, da je ena večjih stisk in tudi vzrokov za trpljenje med nami malodušje, ker velikokrat »bolemo« za črnogledostjo in pomanjkanjem vedrine ter pogumnega pogleda v prihodnost. Sporočilo, ki sem ga najprej sam doživljal in potem poskušal tudi deliti z drugimi, je prav v tem, da smo romarji upanja. Romar si lahko samo, ko veš za cilj oziroma se zavedaš razloga, zaradi katerega si na poti. Ta cilj oz. razlog je Jezus Kristus, ki želi biti zvest sopotnik na moji, naši poti življenja. Če je on z menoj, potem se moj pogled na vse spremeni, ker sem izbral Njega, ki je neusahljivi studenec upanja.

Kako lahko sam postaneš znamenje upanja za druge?

Verjetno sem že v prejšnjem odgovoru to nakazal. Upanje za druge sem lahko šele takrat, ko sam postanem prežet z upanjem. Upanje ni v tem, da ni nobenih zahtevnosti ali celo preizkušenj v življenju. Upanje je v prijateljevanju z Njim, ki je vir tega upanja. Papež Leon je ob svetovnem dnevu revežev dejal, da je največja revščina našega časa v odsotnosti, lahko bi rekli izločenosti Boga iz življenja posameznika, družbe. Taka posameznik ali družba iščeta upanje v stvareh, ki ga ne morejo zagotoviti. Potem pa sledijo razočaranja, obup ... Vedno bolj sem potrjen v tem, da je pravi vir upanja prav v Bogu in zaupanju v njegovo modrost in previdnost.

Kaj za vas pomeni krščansko upanje in kako se razlikuje od preprostega optimizma?

Najprej ne bi postavljaj ostre meje med krščanskim upanjem in optimizmom. Sta v sorodu in že čisto običajni optimizem kaže na človekovo iskanje nekoga ali nečesa, kar bi predstavljalo temelj za ta optimizem. V človeškem hrepenenju se kristjani ne razlikujemo od drugih ljudi. Zavedamo pa se daru, ki ga predstavlja Bog med nami. Človeški »aduti« lahko odpovedo, Bog ne. V tem slutim »dodano« vrednost krščanskega upanja.

Kako vas izkušnje svetega leta spodbujajo, da bi upanje gradili tudi v prihodnje?

Sveto leto je bil dragocen trenutek, priložnost, ki me je (in nas je) opozorila na pomembnost upanja in zavedanja, da smo vsi romarji upanja – romarji k Cilju, ki bo dokončno potrdil naša iskanja, hrepenenja. Čeprav so se sveta vrata zaprla, se ni končalo naše romanje upanja. Z veseljem bom romanje upanja nadaljeval in se še bolj zavedal, da je to naloga, poslanstvo, ki me veže tudi v prihodnjih dneh, letih ... Deležen sem upanja Jezusa Kristusa in povabljen, da ga po svojih močeh delim naprej. Upanje ne ugasne, če ga delim. Potem se šele množi!

Pripravil **Jure Peršolja**

SVETO PISMO JE PISMO UPANJA

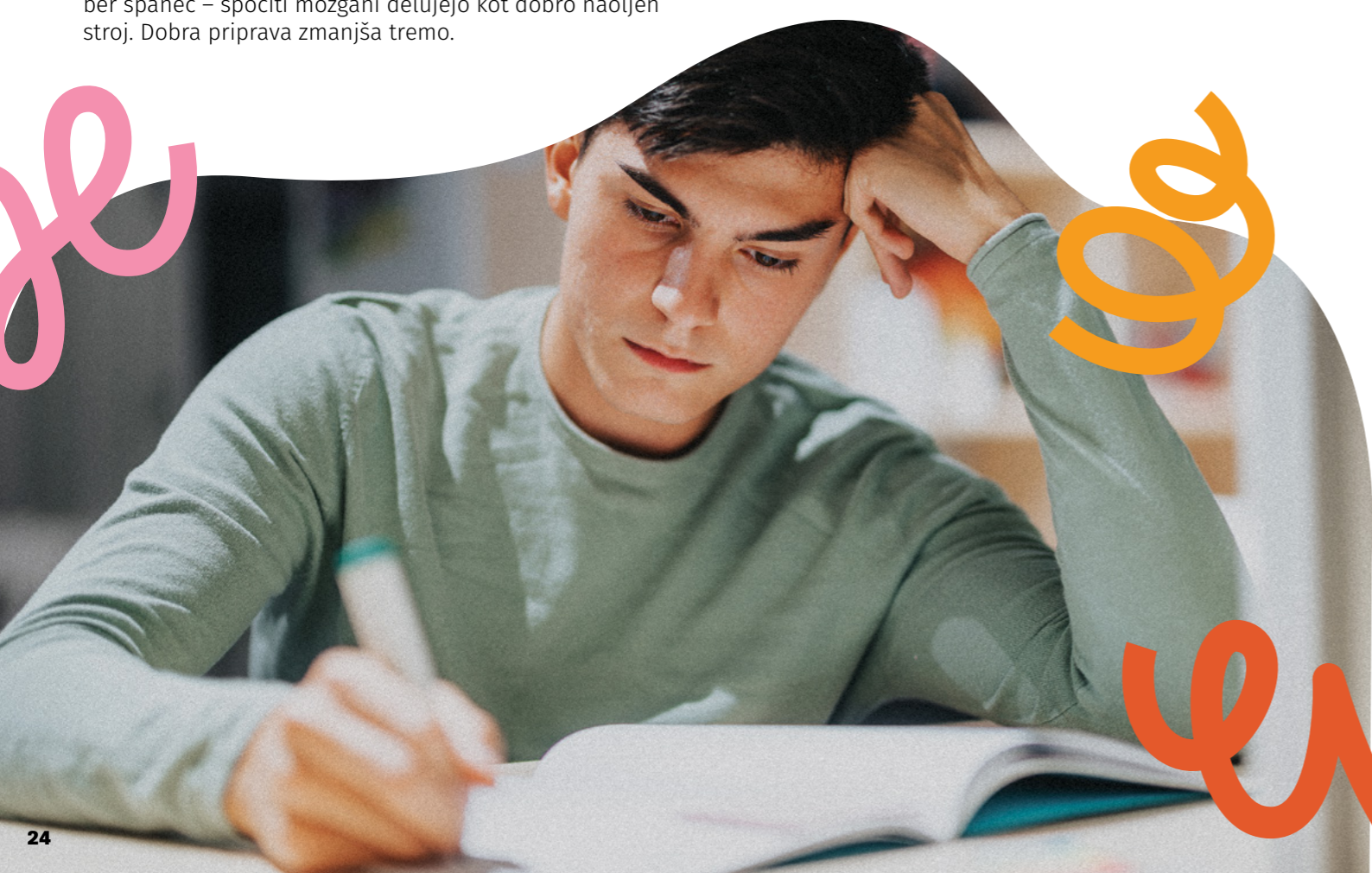
Ps 62,6 = Le pri Bogu se umiri, moja duša, kajti od njega je moje upanje.

2 Mkb 9,20 = Upam, da ste s svojimi otroki vred zdravi in da vaši posli potekajo po vaših željah. Sicer pa je moje upanje v nebesih.

Rim 5,5 = Upanje pa ne osramoti, ker je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan.

1 Tes 5,8 = Mi, ki pripadamo dnevu, pa bodimo trezni: oblecimo si oklep vere in ljubezni, za čelado pa upanje odrešenja.

1Jn 3, 2-3 = Ljubi, zdaj smo Božji otroci; ni pa še razodeto, kaj bomo. Vemo pa, da mu bomo podobni, ko se bo razodel, ker ga bomo gledali takšnega, kakršen je, in vsak, kdor ima to upanje vanj, se očiščuje, kakor je tudi on čist.

KAKO SI?

Šolske obveznosti, ocenjevanja in hiter vsakdanji tempo lahko pri dijakih povzročijo občutek pritiska in utrujenosti. Dobro počutje zato ni samoumevno, ampak nekaj, za kar se je treba zavestno odločiti in zanj tudi skrbeti. O tem, kako lahko dijaki med šolskim stresom ohranijo ravnovesje, prepoznajo, kdaj potrebujejo pomoč in s katerimi majhnimi koraki lahko izboljšajo svoje počutje, smo se pogovarjali s šolsko svetovalno delavko, Petro Rep.

Katere strategije ali navade najbolj pomagajo dijakom, da ohranjajo dobro počutje med šolskim stresom?

Pomembna je skrb zase: dovolj spanja, urejena prehrana in redno gibanje, saj fizično počutje močno vpliva na psihično. Gibanje je zelo pomembno – idealno vsak dan, a tudi manj je bolje kot nič. Dobro je omejiti čas pred zasloni, saj ti pogosto kradejo čas in energijo, ki bi ju lahko namenili druženju ali dejavnostim, ki nas veselijo. Pomembno je tudi načrtovanje šolskih obveznosti in postavljanje realnih ciljev, saj nam struktura dneva daje občutek nadzora. Pri tem pa ne pozabimo na pogovor – skrbi ni dobro nositi sam.

Kako lahko dijak prepozna, da potrebuje dodatno podporo, in kakšni so prvi koraki?

Pomoč je smiselno poiskati, ko stiska traja dlje časa in začne vplivati na vsakdanje življenje. Znaki so lahko slabša koncentracija, motnje spanja, upad motivacije, večja utrujenost ali padec učnega uspeha. Prvi korak je pogovor z nekom, ki mu zaupamo – s starši, prijatelji ali sošolci. V šoli in dijaškem domu sva na voljo svetovalni delavki, pa tudi kaplan in drugi odrasli, na katere se dijaki lahko obrnete. Pogovor pogosto že sam po sebi prinese olajšanje.

Kaj lahko posameznik v vsakdanjem šolskem ritmu naredi, da izboljša svoje počutje?

Že majhni koraki lahko pomenijo veliko: kratek sprehod, pravočasen spanec, realen načrt učenja in kratki odmori med učenjem. Pomagajo tudi raztezne vaje ali nekaj minut globokega dihanja, saj zmanjšujejo telesno napetost. Pomembno je, da si vsak dan vzamemo čas za dejavnosti, ki nam prinašajo zadovoljstvo, ter da smo pri tem vztrajni. Pogovor o skrbeh ostaja ena najpomembnejših poti, saj nam pomaga pogledati na situacijo z drugačnega zornega kota.

ALI VEŠ?

... da sta psihično in fizično počutje tesno povezana?

... da že kratek gib lahko izboljša razpoloženje

in zbranost?

... da pogovor zmanjša občutek pritiska in stiske?

... da je reden spanec pomemben za učenje in počutje?

... da manj časa pred zasloni lahko pomeni več energije

in boljše počutje?

... da smo tudi na šoli obeležili svetovni dan duševnega

zdravja: ODGOVOR JE POGOVOR?

ODLOČI SE IN PREIZKUSI ENO (KAKŠNO) IZMED STVARI, KI LAHKO NA HITRO IZBOLJŠAJO POČUTJE:

- Pojdi na kratek sprehod, že 15 minut pomaga.
- Zavrti si pesem, ki te vedno dvigne.
- Poklepetaj z bližnjo osebo, s prijateljem/prijateljico.
- Objemi nekoga.
- Raztegni vrat in ramena, porabil/a boš samo 3 minute.
- Popij kozarec vode in nekajkrat globoko vdihni.
- Pomisli na nekaj res smešnega in se iz srca nasmej. Smeh je pol zdravja!
- Če imaš hišnega ljubljence, se stisni k njemu.
- Odpri okno in nekaj minut globoko vdihuj svež zrak.
- Uleži se in 5 minut vizualiziraj pomirjujoči kraj. Lahko je resničen ali domišljjski.
- Nasmehni se sebi v ogledalu.
- Razmigaj telo ob eni super pesmi.
- Umij si obraz s hladno vodo in se za trenutek ustavi.
- Poglej skozi okno in 3 minute opazuj, kaj se zunaj dogaja.
- Zapiši na list, za kaj si danes hvaležen/na.
- Če znaš, zaigraj na inštrument.

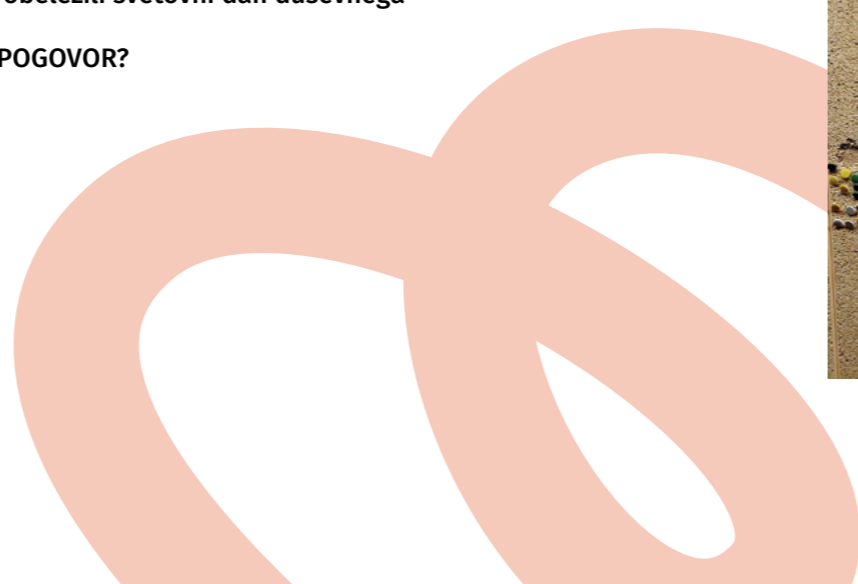
SKUPAJ ZA ZDRAVJE

KAJ LAHKO NAREDIM, DA MI BO LAŽJE?

Pripravil Mark Praček

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

»Biti fit« – besedna zveza, ki v sebi skriva marsikaj. Morda bo najlažje, če si vse skupaj predstavljamo kot ploščad z imenom ZDRAVJE, ki jo podpirajo štirje močni stebri. Biti fit je zadnje čase vedno bolj v modi, zato smo profesorje športa povprašali po nasvetih. Prof. Suzana Kugonič je z nami rade volje delila nekaj glavnih smernic.

TELESNA DEJAVNOST

Naše telo je ustvarjeno za gibanje. Žal pa nas sodobni način življenja potiska v položaj sedečega človeka. Davek, ki ga bomo morali plačati, je zelo visok. Kronične bolezni, ki so bile »rezervirane« za srednja leta, se počasi selijo med osnovnošolce. Nekaj pa še vedno drži: največ lahko naredi vsak sam (staršem povejte, naj vas pustijo na drugi strani parkirišča, ne tik pred vrati).

SPANJE

Izjemno pomemben dejavnik, kajti ponoči se naše telo regenerira in popravlja napake, ki so nastale podnevi na celičnem nivoju. Ko se zunaj stemni, naša češarika (žleza v velikih možganih) poveča proizvodnjo melatonina, da lažje zaspimo. Čudovit sistem, v katerega vdramo z uničujočo svetlobo telefonov, računalnikov in TV-jev. Ne smemo se čuditi, če nekega dne reče češarika: Dovolj, popolnoma ste me zmedli. Ne grem se več.

PREHRANA

Nobena skrivnost ni, da imamo v današnji prehrani preveč enostavnih ogljikovih hidratov, premalo kvalitetnih beljakovin in predvsem premalo koristnih omega-3-maščobnih kislin. Po raziskavah sodeč precej

preveč sladkorja in omega-6-maščob. Žal pa se premalo govori o pravem jezdecu smrti: maltodekstrinu. Nadomestek, ki ga najdemo v marsikateri hrani – »brez sladkorja«: peciva, keksi, visokoenergetske pijače ... Ta dodatek ima še precej višji glikemični indeks od sladkorja in povzroča težave trebušni slinavki, ki se trudi nevtralizirati skok krvnega sladkorja.

NAVADE IN RAZVADE

Lahko se naučimo piti čaj brez sladkorja, lahko se naučimo večino poti v življenju opraviti peš ali s kolesom, lahko se naučimo uporabljati stopnice. Lahko se naučimo zvečer odložiti telefon, lahko se odpovemo cigaretam in prekomernemu uživanju alkohola. Odločitev je naša.

Na naši ploščadi ZDRAVJE je še okrasna skleda, ki vsebuje štiri listke, kajti človek je celota:

- Miselna naravnost in vera v dobro. Vedno več je dokazov, da miselna naravnost lahko spremeni kemijo v možganih in celicah in se zoperstavi genetiki in različnim boleznim.

- Upanje, da bo Božji načrt poskrbel, da bo naša duša dobila točno tiste preizkušnje, ki jih potrebuje. Nekatere tudi boleče, vendar z namenom, da rastemo in smo vedno boljši.

- Veščina biti prisoten tukaj in zdaj. Preteklost je mimo, za prihodnost ne vemo, imamo samo ...

- ... ta trenutek. Zdaj.

»Biti fit« torej pomeni biti v formi, da lahko odgovarjamo na vsakodnevne, različne zahteve življenja. Če ilustriram še s citatom J. F. Kennedyja: *The best time to repair the roof is when the sun is shining.*

Pripravila **Anja Kariž**

VID BATAGELJ NOV REKORDER ŠKOFIJSKE TEČE

O uspehih in športnih dosežkih smo po letošnji Škofijski teče vprašali enega od dveh zmagovalcev, ki sta tudi postavila nov rekord. Vid Batagelj je z nami delil tudi nekaj osnovnih nasvetov za tek.

Ali si dosegel zeleni cilj oz. s kakšnimi pričakovanji si začel tek?

Na štart sem prišel s ciljem, da držim čim bolj konstanten tempo. Glede rezultata pa nisem mogel imeti pričakovanj, saj je veliko hitrih fantov na šoli, ki bi me lahko »držali«.

Bi nam zaupal, kako so potekale tvoje priprave?

Ukvarjam se z več športi, vendar mi je lansko leto tek najbolj prirasel k srcu. Treniram bolj gorske, daljše teke, treninge za hitrost pa izvajam bolj poredko.

Se ti zdi dobra oprema (npr. tekaški čevlji) zelo pomembna pri doseganju podobno vrhunskih rezultatov?

Ja, boljši občutek imaš, ko je tekaški copat boljši oziroma hitrejši, ni pa nujen za doseganje visokih rezultatov, saj na koncu vedno odločajo noge.

Nekaj nasvetov za hidracijo med fizičnim naporom?

Za take krajše teke ni potrebna posebna hidracija, za kakšne daljše pa bi se odločil poleg vode tudi za elektrolite.

Kako ocenjuješ organizacijo dogodka Škofijska teče?

Organizacija je bila odlična. Proga je bila jasno označena, podlaga pa je kljub dežju ostala v dobrem stanju.

Pripravila **Anja Kariž**

SLEDI LEONARDA DA VINCIJA V VIPAVI

foto: Občina Vipava

Leonardo da Vinci. Ime, ki že več kot pet stoletij buri domišljijo, navdihuje in vzbuja občudovanje. Bil je slikar, izumitelj, znanstvenik in vizionar, predvsem pa človek, ki je na svet gledal drugače kot večina pred njim.

Čeprav ga povezujemo s Firencami, Milanom, Amboisom ali Vincijem, danes vse bolj stopa v ospredje tudi manj znano poglavje njegove zgodbe, ki se dotika slovenskega prostora in Vipavske doline.

Po raziskavah italijanskega leonardista Alessandra Vezzosisa je Leonardo na začetku 16. stoletja temeljito preučeval Goriško, Posočje in Vipavsko dolino. Ukvarjal se je s tokom rek, visokimi vodami in nasipi, pripravil obrambni načrt za preprečitev turških vdorov in leta 1517 naročil izdelavo pomičnega jeza na območju Posočja in Vipave.

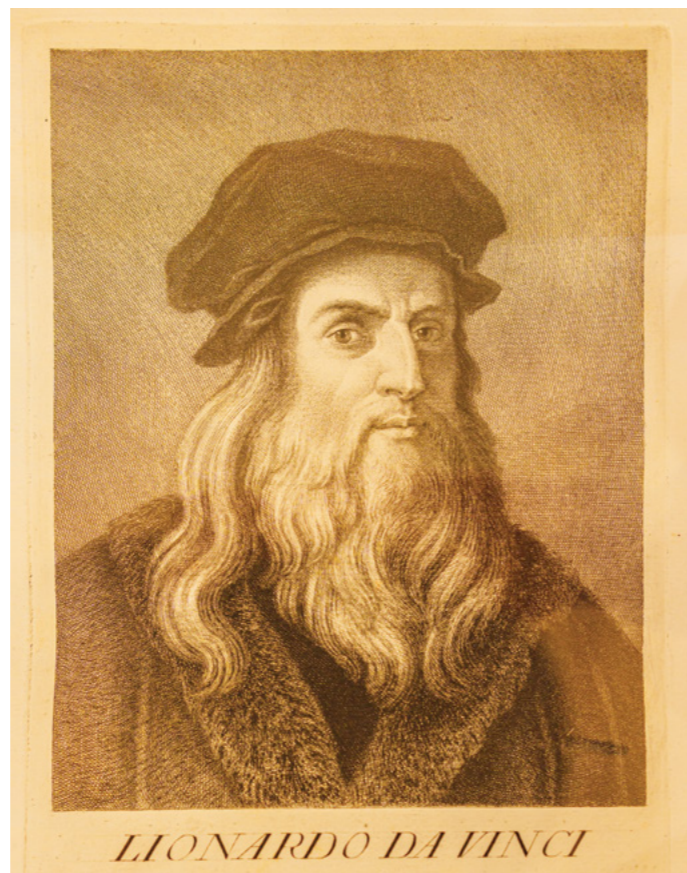
Zavedanje o tej povezavi je v zadnjih letih dobilo institucionalno obliko. Občina Vipava je članica mednarodnega združenja Le Vie di Leonardo da Vinci (Poti Leonarda da Vinci-ja), ki povezuje evropske destinacije, povezane z njegovim življenjem in delom. Pobudi se je leta 2017 pridružila Vipava in leta 2021 je skupaj s kraji Vinci, Amboise in Istanbul sodelovala pri ustanovitvi mednarodnega združenja Po poteh Leonarda da Vinci-ja. Leta 2024 so bile Poti Leonarda da Vinci-ja razglašene za Kulturno pot Sveta Evrope in s tem izpolnjen prvi cilj združenja. Vključeni partnerji so bili umeščeni na zemljevid evropskih kulturnih povezav in pridobili dodaten zagon pri razvoju kulturnega turizma.

Pomemben mejnik predstavlja projekt, izveden jeseni 2025 v sodelovanju Občine Vipava in Javnega zavoda GO! 2025. Ena najvidnejših aktivnosti je bila ureditev Leonardove sobe v Lanthierijevem dvorcu, uradno odprte novembra 2025. Tu obiskovalci spoznajo njegovo življenje, ustvarjalna obdobja, študije vode in aerodinamike ter eksponata, ustvarjena po njegovih načrtih: raženj na vroči zrak in destilator.

V Vipavi naletimo tudi na dva modela Leonardovega zasilnega mostu, Ponte Salvatica, sestavljivega brez kovinskih delov, ki ju lahko vidimo v krožišču in pred Škofijsko gimnazijo Vipava.

Dobrodošli, da si ogledate Leonardovo sobo, ki se nahaja v Lanthierijevem hramu in si jo je mogoče ogledati v času odprtosti Zavoda za turizem Trg Vipava.

Pripravila **Občina Vipava**

TENERIFE

Zadnji teden novembra – med praznikom Kristusa Kralja in prvo adventno nedeljo, ko je zima v Sloveniji pokazala zobe, ko so dijaki na ŠGV pisali skupno osem testov –, sva profesorici sociologije in kemije preživeli na največjem izmed osmih kanarskih otokov, Tenerife. V okviru projekta »Gradimo šolo prihodnosti« sva se udeležili strukturiranega tečaja z naslovom »Okoljska vzgoja – učenje in delovanje za boljšo prihodnost«.

Zares bogata ponudba kvalitetnih izobraževanj in usposabljanj na temo trajnostnega razvoja, okoljske vzgoje in aktivnega državljanstva v zadnjih letih jasno ponazarja nujno po ozaveščanju teh problematik, tako med učitelji kot tudi med širšo populacijo. In res se nas je zbrala pestra družba tridesetih učiteljev, vzgojiteljev in vodstvenih delavcev izobraževalnih ustanov iz različnih koncev Evrope.

Šestdnevni raznolik program v mestu San Cristobal de La Laguna sta poganjala dva energična in srčna voditelja, Arula in Dominic, ki sta nas navdušila s širokim poznavanjem področij ekologije, systemskega in kritičnega mišljenja, delovanja družbenih skupin, metod učenja v naravnem okolju.

Skozi vsa predavanja, praktične delavnice, delo v skupinah in ogled naravnih znamenitosti smo krepili zavest o nujnosti (ponovne) povezave z naravo. Ogledali smo si permakulturno posest – kot nasprotje ogromnim plantažam banan in manga –, sprehodili smo se skozi enega zadnjih rezervatov lovorovega gozda, zadnji dan pa smo izobraževanje zaključili na nadmorski višini 2300m v narodnem parku blizu vulkana El Teide, ki je tudi najvišja gora Španije.

Ob besedi Tenerife večina ljudi gotovo najprej pomisli na plaže (le-te so posebne zaradi črne vulkanske miške), večno pomlad (povprečne temperature skozi celo leto nihajo med 16 in 28 stopinjami) in turizem (Tenerife letno obišče 13 milijonov turistov).

Tenerife so vse to in še mnogo mnogo več: izredna geografska raznolikost, bogata kulturna in zgodovinska de-

diščina, značilna kanarska arhitektura v slikovitih mestecih. Omeniti velja tudi živahno prijaznost prebivalcev, odličen sistem javnega prevoza ter vidno skrb za čisto okolje.

Izobraževanja v okviru Erasmus projektov so edinstvene priložnosti za medkulturna srečanja in mreženja, izmenjavo znanj in dobrih praks, intenzivnega sporazumevanja v tujih jezikih, spoznavanja novega okolja – torej širjenja lastnih obzorij.

Pripravila profesorica **Jana Grohar**

Izobraževanje v DUBLINU

Med 30. junijem in 5. julijem 2025 sem se v Dublinu udeležil mednarodnega izobraževanja z naslovom »Teaching for a Sustainable World: Climate Change and global Citizenship« – »Poučevanje za trajnostni svet: Podnebne spremembe in globalno državljanstvo«.

Želel sem bolje spoznati tematiko podnebnih sprememb, komunicirati z učitelji iz tujine in, seveda, spoznati Dublin in Irsko: deželo sv. Patrika, deželo Keltov in Vikingov. Izobraževanje je potekalo v stavbi Europass Teacher Acade-

my blizu stare cerkve v prijetni zeleni četrti. Prisotnih nas je bilo okrog 50 učiteljev iz vse Evrope, iz Slovenije pa samo jaz; bil sem v skupini 19 učiteljev srednjih in osnovnih šol iz različnih držav: Hrvatov, Grkov, Ciprčanov, Špancev, Nemcev in Nizozemcev. Na uvodnem dnevu smo predstavili značilne jedi iz svojih držav, ki smo jih prinesli s seboj. Izobraževanje je potekalo vsak dan do 14. ure, popoldne pa smo imeli prosto za spoznavanje zanimivosti Dublina in okolice. Lahko si, na primer, obiskal tudi kratek tečaj irskih plesov ... Ogledali smo si ruševine starega irskega samostana in zapore, kamor so v 19. stoletju angleške oblasti zapirale uporne Irce, da bi jim vzele nacionalno identiteto.

Osrednja tema izobraževanja so bile podnebne spremembe, predstavljene kot naravni pojav in kot posledica človekovega ravnanja. Poseben poudarek je bil namenjen razumevanju, kako človeške dejavnosti – industrija, promet, potrošnja in način življenja – pospešujejo procese, ki imajo dolgoročne posledice za okolje in družbo. Veliko pozornosti smo namenili tudi globalizaciji, njenim pozitivnim in negativnim učinkom. Spoznali smo, da globalni sistem pogosto temelji na ekonomskih interesih, ki vodijo v systemsko uničevanje okolja. Pomembno spoznanje izobraževanja je bilo, da sistema ne moremo popraviti zgolj z »zdravljenjem simptomov«, kot je na primer zmanjševanje onesnaževanja s plastiko, če se hkrati ne lotimo temeljnih vzrokov: prekomerne potrošnje in neodgovornega ekonomskega modela.

Posebej pretresljiva je bila obravnava modne industrije, kjer smo se seznanili z njenimi skritimi negativnimi ozadi: izkoriščanjem delovne sile, onesnaževanjem voda,

ogromnimi količinami odpadkov in kratko življenjsko dobo poceni oblačil.

Dotaknili smo se tudi vsakdanjih tem, kot so prevozna sredstva in prehrana. Razpravljali smo o vplivu uporabe avtomobila v primerjavi z javnim prevozom ter o paradoksu sodobne prehrane: zakaj kupujemo hrano iz Južne Afrike in Kitajske, medtem ko vse manj posegamo po lokalno pridelani hrani.

Pomemben del izobraževanja je bil tudi terenski obisk nekdanje toplarne, ki danes deluje kot tovarna za reciklažo. Tu smo videli predstavitev problematike na primeru dobre prakse, kot dokaz, da so pozitivne systemske spremembe možne, če obstaja vizija. Tudi nekateri učitelji so predstavili primere dobrih praks, ki so jih izvedli na svojih šolah. Posebej zanimiva je bila predstavitev profesorja biologije z Nizozemske, ki je skupaj z vodstvom šole nekdanjo puščavo, betonsko okolico stavbe postopoma preoblikoval v zelene površine z manjšimi parki, prijetnimi kotički za druženje v odmorih ter urejenimi parkirišči za kolesa dijakov.

Izobraževanje v Dublinu mi je prineslo veliko novega znanja, razmislekov in vprašanj, predvsem pa širši pogled na lastno vlogo v globalnem svetu. Okrepilo je zavedanje, da globalno državljanstvo ni abstrakten pojem, temveč vsakodnevna odgovornost.

Pripravil profesor **Jernej Vidmar Bašič**

FOTOKOTIČEK

DIJAŠKI DOM

Blagoslov dijaškega doma in Melov god

KAJ IMAJO SKUPAJ »TAM STOJI PA HLEVČEK, VSE NAJBOLJŠE IN BELA SNEŽINKA«?

Odgovor je dokaj preprost: blagoslov dijaškega doma in praznovanje kaplanovega goda! V ponedeljek, 5. 1., smo po stari krščanski navadi tudi letos blagoslovili prostore našega dijaškega doma. Kaplan Mel Kovic in škofov vikar Gabriel Kavčič sta izdatno poškopila in pokadila naše prostore (pa tudi kakšnega dijaka in dijakinjo vmes), medtem ko so ministranti pridno pisali na vrata že znane začetnice 20+G+M+B+26. Ob tem smo molili rožni venec in peli božične pesmi. Po končanem blagoslovu smo se zbrali v jedilnici našega doma, kjer so nas na mizi že čakale sladke dobrote. Po blagoslovu jedi je zadonela »Vse najboljše«, potem pa na željo dijakov in dijakinj tudi »Bela snežinka«. V družabnem in »pocukranem« (beri: zaradi odličnih sladkarij) vzdušju je večer minil, kot bi trenil.

Domci prvoletniki

SREDNJEŠOLSKO UČENJE DEMOKRACIJE

V začetku decembra so potekale izredne volitve za predsednika Domske skupnosti. Ta je najprej sestavila volilno komisijo, ki je pričela z vsemi volilnimi opravili pod mentorstvom vzgojitelja Simona Cigoja. Nika Šavli je zelo lepo vodila soočanje treh kandidatov: Veronike Lutar, Lana Simčiča in Cirila Merzela. Sledile so volitve in že v prvem krogu je zmagal Ciril Merzel. Želimo mu uspešno vodenje Domske skupnosti.

Pripravil **Simon Cigoj**

ADVENTNI ČAS = ČAS ZA DRUGEGA

Adventni čas je v 3. vzgojni skupini potekal v darovanju časa za drugega. Začelo se je s pripravo in izvedbo programa Noč v dijaškem domu (5.–6. 12. 2025), ki smo ga s pomočjo še drugih dijakov pripravili in izvedli (s poudarkom na spoznavanju življenja v dijaškem domu) za učence 9. razreda, dan pozneje pa je sledil še Dan odprtih vrat (6. 12. 2025). Drugi adventni utrinek je bil obisk varovancev VDC Vipava (15. 12. 2025). S pesmijo in pripravljenimi darili je vsak dijak razveselil varovanca. Njihove neposrednost, preprostost in pristnost so na obraze dijakov privabile nasmeh in v oči solze sreče. Kako malo je potrebno, da drug drugega obogatimo. Tretji adventni utrinek je bila priprava domskih jasluc (18. in 22. 12. 2025) tako v kapeli kot v avli. Zadnji adventni utrinek nas je povezal znotraj skupine, ko so si izžrebani pari napisali voščilnico ob prihajajočih praznikih in smo si na skupnem srečanju voščili. Vsi ti dogodki so nas povezali, spremenili in obogatili. Ko se podariš, prejmeš. Pripravila **Urška Doblehar**

RAZREDI

1.A

Prvi večer duhovnega vikenda smo glasbeno obarvali.

Naša razredna ekipa za nogomet plus naša selektorka na desni.

Na duhovnem vikendu smo tudi nabirali gobe.

Mi, medtem ko smo snemali video za Miklavževanje.

1.B

1.C

Naša 1. ekskurzija v Čedad, kjer smo se kot razred še bolj povezali.

Skupaj smo bili na 1. šolskem plesu, kjer smo se zabavali in plesali.

Okraševanje razreda pred božičnimi prazniki in postavljanje jaslic.

Prvič smo imeli razredno sv. mašo na dnevih duhovnosti z duhovnikom Tomažem Kodričem, pri kateri smo se še bolj povezali z Bogom.

2.B

Na duhovnem vikendu smo eno dopoldne preželi v naravi tako da smo nabirali drva in skupaj postavljali kres, ki smo ga zvečer prižgali.

Pred zaključkom vikenda smo se obvezno morali posladkati in kako drugače kot s tiramisujem.

Cel duhovni vikend smo se povezovali v upanju, da podremo 'kitajski zid' (naloga uspešno opravljena).

Nekateri so domov prišli celo z novo frizuro od nadarjenega razrednega frizerja.

3.A

3.a ob božičnem drevescu.

Na koncu duhovnih dnevov po maši.

Po pohodu na vrhu Svete gore, vsi utrujeni.

Popoldanski sprehod na duhovcu, ko smo „chilirali“ pri sv. Frančišku.

3.B

Fantje med glasbenim ustvarjanjem, Sveta gora, oktober 2025.

Duhovni dnevi, Sveta gora, oktober 2025.

Plesna točka na letošnjem Miklavževanju, december 2025.

Škofijska teče, 24. oktober 2025.

4.A

Dijaki 4. a smo se 22. in 23. novembra na duhovnem vikendu v Strunjanu družili v kuhinji in pokazali svoje kulinarčne talente. Ob sproščnem druženju in pripravi sladkih dobrot smo krepili prijateljske vezi.

Naš letnik je 13. septembra uspešno organiziral šolski ples na temo 90s in Y2K, kjer smo vsi skupaj uživali v ritmih glasbe in odličnem vzdušju. Večer je bil poln smeha, plesa in nepozabnih trenutkov, ki nam bodo ostali v lepem spominu.

Dijaki smo se od v začetku junija odpravili na Dunaj, kjer smo uživali v čudovitih vrtovih in občudovali arhitekturne znamenitosti mesta. Sončen dan smo izkoristili za ustvarjanje skupnih spominov.

Duhovni vikend smo 22. in 23. novembra preživel v Strunjanu, ob obali, kjer smo uživali v svežem morskem zraku. Skupinska fotografija na pomolu je lep spomin na naše druženje ob vodi.

Utrinke zbrala Lara Huzjan

Slikano na duhovnem vikendu v Strunjanu. Ob sprehodu do Portoroža smo se na poti ustavili in ujeli zelo lep trenutek.

Trenutek, ujet pred začetkom Miklavževanja. Igralci profesorjev so že nestrpno pričakovali začetek dobrodelnega dogodka.

Dijaki, slikani na Eifflovem stolpu. Na sliki je razvidno navdušenje dijakov pri raziskovanju Pariza.

Slikano po končanem koncertu, ki smo ga pripravili maturantje. Prizor prikazuje veselje ob odličnem poteku koncerta.

ŠPORT

Športni krožki na ŠGV: energija in druženje

Na ŠGV športni navdušenci trenutno pilimo formo pri odbojki, aerobiki in fitnesu. V krožke je vključenih že več kot 50 dijakov, ki krepijo telo in ekipni duh. Naš cilj je spodbujati zdrav življenjski slog, sprostiti stres, vztrajati v disciplini in vztrajnosti ter krepiti samozavest. Cilj ni le zmaga na igrišču, temveč sproščen odklop od šolskih obveznosti in učenje varne vadbe, ki nam bo koristila v prihodnje. Čeprav ponujamo raznolike vadbe, med dijaki še vedno kraljuje odbojka.

Želiš izboljšati kondicijo ali se le sprostiti po pouku? Pridruži se nam v telovadnici – postani del naše ekipe!
Aktiv športne vzgoje

INTERVJU Z LUKOM BIANCUZZIJEM

Luka, si strasten pevec. Od kod tako lep glas – imate to že v družini? In kje si ga oblikoval?

Peti sem začel že kot predšolski otrok v otroškem zboru pri Svetem Ivanu v Trstu, pod vodstvom s. Karmen Koren. Tam sta pela tudi že moja starejša brata, in ker mama ni imela varstva, me je seveda vzela s seboj, ko ju je peljala na vaje. Tako sem bil od starosti dveh let naprej redno na vajah, poslušal sem in včasih tudi zaspal v maminem naročju. Ko je s. Karmen ugotovila, da znam vse pesmi, me je postavila v prvo vrsto in postal sem del zбора. Tako lahko rečem, da pojem že od malih nog. Sicer pa imamo v družini vsi zelo radi glasbo in vsak ima za seboj tudi takšno ali drugačno glasbeno šolanje.

Na koncertu s šolskim bendom 11. decembra lani si bil na odru sproščen. Je samo izgledalo tako ali si bil res tak?

Nastopal sem že na različnih odrih in tako sem pridobil veliko izkušenj, tako na glasbenem področju kot na drugih. Na odru se počutim lepo, publiki želim podariti nekaj lepega in zato sem na odru iskreno sproščen.

Kot bend ste delovali zelo povezani. Koliko vaj je skritih za takim koncertom? Se družite tudi sicer?

K uspehu koncerta je seveda veliko prispevalo dejstvo, da smo vsi v bendu sošolci in se med seboj dobro poznamo, razumemo se med seboj ter se veliko družimo. Za organizacijo takega dogodka je potrebnih veliko priprav, organizacije in vaj, a je na koncu vse bilo poplačano.

Imaš več bratov in sester; ti si zadnji izmed njih, ki si prišel na ŠGV. Prosim, povej na kratko, koliko vas je in kdo vse je obiskoval ŠGV?

V družini smo trije otroci: imam še dva starejša brata. Tudi onadva sta obiskovala ŠGV; tako sem šola, dom in tudi življenje ter dogajanje spoznal že preko njiju in sem se odločil, da bom prišel na to šolo tudi jaz.

Prihajaš iz Trsta. Kako to, da ste se BiancuZZijevi otroci odločili vpisati na ŠGV (mi smo super veseli, da se razume!)?

Ta odločitev res ni najbolj običajna. Še posebej zato, ker imamo v mestni četrti, kjer smo doma, možnost šolanja v slovenskem jeziku prav na vseh stopnjah: od otroških jaslí preko vrta in osnovne šole pa vse do srednjih šol. Vsi trije smo hodili v slovenski vrtec in slovensko osnovno šolo; ko pa se je bilo treba odločiti za srednjo, je najstarejši brat nekoliko okleval: v igri sta bila klasični licej v Trstu in ŠGV. Po obisku obeh šol in maminih izkušnjah (na ŠGV je začela svojo službeno pot s poučevanjem italijanščine) se je brat odločil za ŠGV. Bil je zelo zadovoljen in tako se je tudi drugi brat odločil, da mu sledi. In, kot Italijani radi rečejo, »Non c'è due senza tre«, je bilo neka-

ko samoumevno, da bom sledil bratoma. Želel sem tudi sam »izkusiti Vipavok«.

Kaj rad počneš v prostem času?

Ko nimam šolskih obveznosti, ponavadi zapolnim svoj čas športom, s skviti in glasbo (zaključil sem prvo stopnjo glasbene šole za kromatično harmoniko in zdaj to nadaljujem) ali pa načrtujem razne osebne projekte za prihodnost.

Vidiš tudi svojo prihodnost povezano z glasbo?

Zelo bi bil vesel in navdušen, če bi bilo v prihodnosti moje delo povezano z glasbo, saj mi ta zvrst umetnosti daje veliko veselja in mislim, da tudi sam na tem področju lahko nekaj lepega podarim ljudem.

Zaključuješ šolanje na ŠGV. Kaj ti je ta gimnazija dala, kaj najbolj ceniš?

Zdaj sem v četrtem letniku (kako hitro je to minilo!) in zagotovo sta mi tako šola kot dom bistveno pomagala pri mojem osebnem napredovanju: nudita mi veliko znanja, dobrih izkušenj, delovnih navad in veliko prijateljstev. Zelo cenim, da naša šola podpira dijake v njihovih projektih, da imamo dijaki možnost razvijati svoje sanje, saj brez ŠGV-ja in podpre vodstva šole ter drugih podpornikov koncert v taki obliki ne bi bil uresničljiv.

Z Lukom se je pogovarjala **Melita Košir**

LUKOVI 'NAJ'

NAJLJUBŠA BARVA: zelena

NAJLJUBŠI DEL DNEVA: noč

NAJ SVETOPISEMSKI CITAT: Filipljanom 4,13:
Vse zmorem v njem, ki mi daje moč.

NAJLJUBŠA ŽIVAL: severni jelen

PRI LJUDEH IMAŠ NAJRAJE: odkritosrčnost

PRI LJUDEH NE MARAŠ: zamujanja

TRI STVARI, KI BI JIH VZEL NA SAMOTNI OTOK:

hrano, posteljo in knjigo

NA DOBRO VEČERJO BI POVABIL:

Andreo Boccellija

DVA ISKRIVA RECEPTA

Četrtošolci bi radi z vami, dragi dijaki iz 1., 2. in 3. letnika, podelili dva recepta, ki sta vedno zažigala na duhovcih. Prepričani smo, da bosta šla v slast tudi vam.

TIRAMISU BREZ JAJC

Tiramisu brez jajc je zelo hitro pripravljena sladica, vseeno pa s serviranjem ne prehitujte, saj za vse različice tiramisuja velja, da je za najboljši okus pomembno, da sladica malo 'odleži'. Najbolje ga je čez noč shraniti v hladilnik, da se lahko sestavine in vsi okusi dobro povežejo. Tako ga bomo tudi lažje narezali.

Za pripravo tega preprostega in okusnega tiramisuja boste potrebovali **NASLEDNJE SESTAVINE** ▶

- ▶ 500 g sira maskarpone,
- ▶ 350 ml sladke smetane za stepanje,
- ▶ 80 g sladkorja v prahu (ali po okusu),
- ▶ 1 zavitek vanilijevega sladkorja (ali 1 žlička vanilijevega ekstrakta),
- ▶ 300 ml srednje močne skuhan kave,
- ▶ 2 žlici kavnega likerja, brandyja ali ruma,
- ▶ 300–400 g piškotov za tiramisu (lady fingers ali savoiardi),
- ▶ grenki kakav v prahu za posip.

PRIPRAVA KREME ▶

V veliki skledi z mešalnikom stepemo sladko smetano, ki ji dodamo vanilijev sladkor (ali vanilijev ekstrakt). Pazimo, da smetano ne stepemo preveč, ker postane zrnata.

V drugi posodi nežno premešamo sir maskarpone, da postane gladek in kremast, nato pa mu primešamo sladkor v prahu. Pomembno je, da je maskarpone sobne temperature, da se lažje poveže z ostalimi sestavinami in da v zmesi ni grudic. Stepeno smetano z ročno metlico ali lopatko previdno vmešamo v maskarponejevo zmes. Mešamo z rahlimi gibi od spodaj navzgor, da zmes ostane zračna.

PRIPRAVA TIRAMISUJA ▶

Priprava kave: Skuhamo kavo, in ko se ohladi, ji primešamo kavni liker. Dodatek alkohola lahko tudi izpustimo.

Pomakanje piškotov: V kavo na hitro in z obeh strani pomočimo piškot ter ga položimo v pekač. Pazimo, da ga ne namočimo preveč, saj bo tiramisu drugače premoker. Dovolj je, da piškot za sekundo ali dve potopimo na vsako stran. Ponavljamo toliko časa, da je dno posode pokrito s piškoti.

Zlaganje tiramisuja: Piškote premažemo s polovico maskarponejeve kreme. Sledi nova plast v kavi namočenih piškotov. Na koncu na piškote nanese

preostalo kremo, ki jo s hrbtno stranjo žlice ali z lopatko po vrhu lepo pogladimo.

Hlajenje in serviranje: Končan tiramisu pokrijemo s prozorno folijo in ga postavimo v hladilnik za vsaj 4 ure, najbolje pa kar čez noč. Pred serviranjem tiramisua po vrhu izdatno potresemo z grenkim kakavom v prahu. Narežemo na kose in postrežemo.

Dodaten nasvet

Če želimo nadgraditi osnovni tiramisu, lahko kremi dodamo žlico ali dve pistacijevega namaza, nutele ali katerega drugega namaza, ob katerem se nam poredijo sline.

Pripravila **Anja Kariž**

TORTILJE S PIŠČANCEM IN Z ZELENJAVO

SESTAVINE ZA 8 TORTILJ ▶

▶ 8 tortilj

Za nadev:

- ▶ 1 piščančji file (cca 500–600 g),
- ▶ 2 čebuli (cca 150–170 g),
- ▶ 170 g korenja,
- ▶ 260 g rdeče paprika,
- ▶ 180 g rumene paprika,
- ▶ 140 g koruze (tj. ena 170-gramska pločevinka),
- ▶ 180 g poljubnega sira,
- ▶ olje,
- ▶ sol po okusu,
- ▶ poper po okusu,
- ▶ 2 čajni žlički mlete sladke rdeče paprike (lahko tudi pekoče),
- ▶ 180 g kisle smetane,
- ▶ 2 žlici paradižnikove mezge.

POSTOPEK ▶

Najprej si pripravimo vse sestavine.

Piščančji file splaknemo pod tekočo hladno vodo in pustimo, da ta malo odteče. Meso nato narežemo na poljubno velike kose ali trakove. Čebulo olupimo in nasekljamo, lahko jo tudi narežemo na rezance. Korenje očistimo in ostrgamo, nato ga narežemo na poljubno velike koščke, priporočam, da so manjši.

Papriki operemo in prerežemo na pol, odstranimo semena in pecelj. Nato vsako polovico paprike narežemo na rezine in te potem na majhne koščke. Po želji lahko katero papriko nadomestimo z zeleno. Dodamo lahko tudi feferon ali čili (po okusu).

Sedaj v vok ali ponev z višjim robom vlijemo malo olja in ga segrejemo. Ko sta vok in olje segreti, vanj stresemo na trakove ali koščke narezanega piščanca in ga na nižji temperaturi popečemo, da meso zakrckne. Medtem naribamo sir, piščanca pa občasno premešamo.

Ko je piščanec popečen, ga vzamemo iz voka in ga damo v globok krožnik ter pustimo ob strani. Na olju, ki je ostalo v voku, sedaj na hitro popražimo čebulo, toliko, da porumeni. Dodamo korenje in oboje skupaj na srednji temperaturi štedilnika pražimo približno 2 minuti.

Sedaj dodamo še narezani papriki in koruzo, ki smo jo medtem s pomočjo cedila odcedili iz konzerve, jo splaknili pod tekočo vodo ter nato ponovno dobro odcedili. Premešamo in zelenjavo v pokritem voku dušimo 3–4 minute, na nižji temperaturi.

Dodamo mleto rdečo papriko, solimo in popravimo po okusu. Premešamo. Dodamo še kisló smetano in

paradižnikovo mezgo ter vse skupaj dobro premešamo in v pokritem voku kuhamo 10–15 minut, vmes večkrat premešamo.

Omaka s piščancem in zelenjavo je pripravljena. Sedaj na štedilnik pristavimo ponev, v kateri bomo na hitro segreti tortilje. Pripravimo si tudi pekač, ki ga obložimo s papirjem za peko, in seveda priklopimo pečico, ki jo nastavimo na 170 °C (ventilacijska pečica). Pripravimo si tudi 16 zobotrebcev.

Ko se ponev segreje, vanjo na hitro polagamo tortilje, ki jih na hitro segrejemo na eni strani in nato še na drugi (na vsaki strani nekaj sekund). Tortiljo damo na krožnik, nanjo nadevamo nekaj nadeva (cca. 3 žlice), nato tortiljo prepognemo z obeh strani.

Tako zavito tortiljo prenesemo na pekač, obložen s papirjem za peko, in vanjo zapičimo dva zobotrebca, saj s tem preprečimo, da bi se tortilja razprla. Enako storimo z vsemi ostalimi tortiljami. Ko smo nadevali vse tortilje, jih posujemo z naribanim sirom in jih damo v ogreto pečico (170 °C, ventilacija) ter pečemo 10–15 minut oz. toliko časa, da se sir lepo zapeče.

Ko so tortilje zapečene, iz njih vzamemo zobotrebce in jih postrežemo. Tortilje s piščancem in zelenjavo ponudimo skupaj s poljubno solato in okusen obrok je tu. Dober tek vam želimo!

Pripravila **Anja Kariž**

FOTOutrinki ŠOLSKO LETO 2025/2026

SEPTEMBER ▶

OKTOBER ▼

NOVEMBER ▼

◀ DECEMBER

JANUAR ▼

ŠALE WITZEN JOKES BATTUTE

ITALIJANŠČINA

Due impiegati si incontrano per strada. Il primo dice: «Ciao, Mario! Posso invitarti a prendere un caffè?» Il secondo risponde: «No, grazie, se bevo il caffè poi non riesco a dormire.» Il primo rimane sorpreso: «Ma sono solo le otto del mattino!» Il secondo: «Proprio per questo. Sto andando in ufficio.»

Un alunno chiede alla maestra: "Maestra, posso essere punito per qualcosa che non ho fatto?". E la maestra: "Certo che no! Perché me lo chiedi?". Allora l'alunno risponde: "Perché non ho fatto i compiti!"

ANGLEŠČINA

What kind of tea is hard to swallow? Reali-tea.
What's orange and sounds like a parrot? A carrot.
Why did the dog sit in the shade?
Because it didn't want to become a hot dog.
Why was the computer cold? It left its Windows open.
What's a computer's favorite snack? Microchips.

What is the longest word in the English language?
"Smiles". Because there is a mile between its first and last letters!

NEMŠČINA

Zwei Zahnstocher wandern durch den Wald. Plötzlich läuft ein Igel an ihnen vorbei. Der eine Zahnstocher sagt zum anderen: "Mann, hättest du mir nicht sagen können, dass der Bus hier fährt?"

Fritzchen kommt zu spät in die Schule. Er rast im Schulgebäude die Treppen hoch und da steht plötzlich der Direktor vor ihm. "Zehn Minuten zu spät!", sagt der Direktor. "Ich auch", sagt Fritzchen.

SLOVENŠČINA

Zvesti tolmač

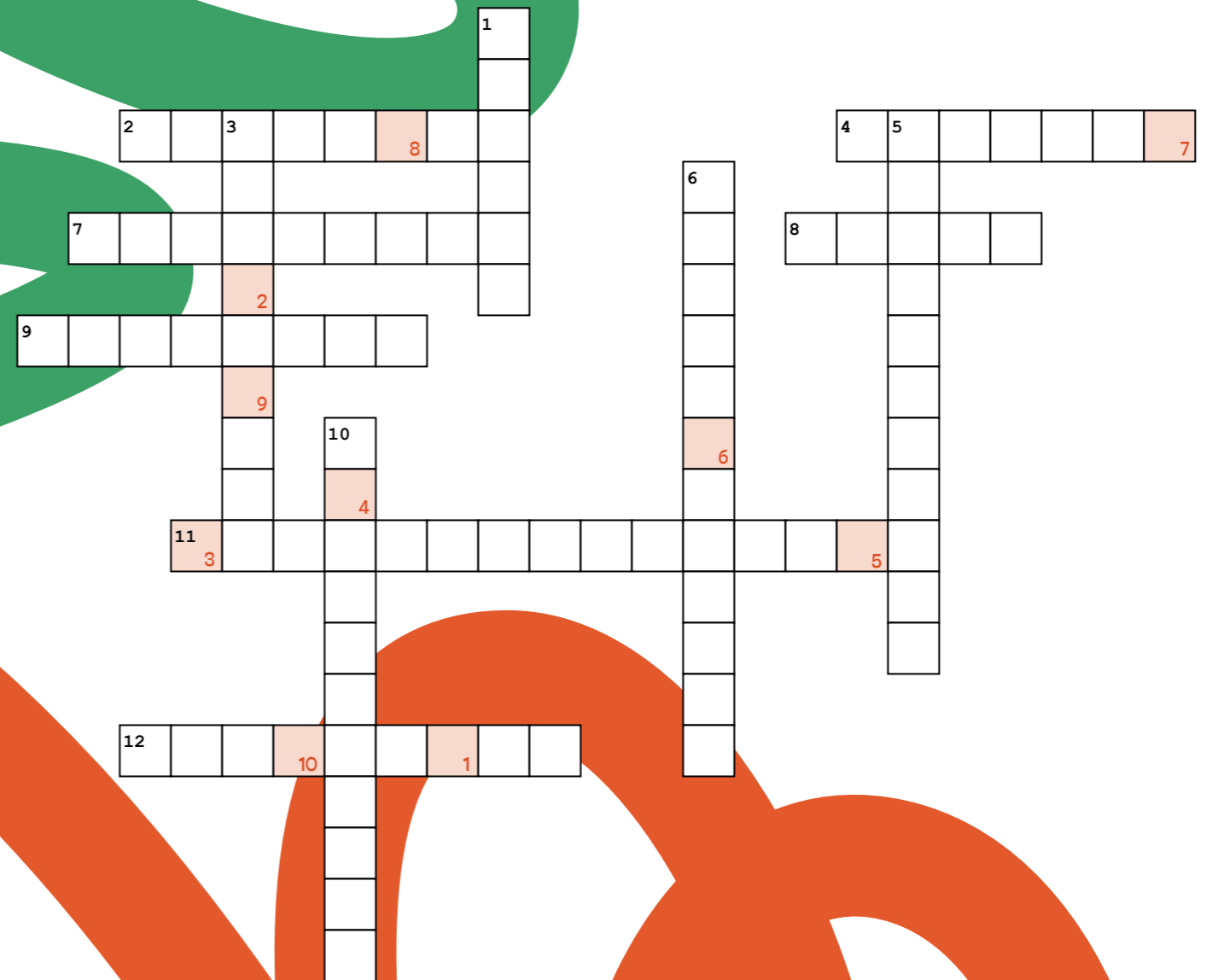
Misijonar potuje v Afriko, da bi obiskal eno najstarejših primitivnih plemen. Ko prispe, pripravi obred z dolgo pridigo. Pol ure pripoveduje anekdoto, nato je na vrsti tolmač. Tolmač spregovori le štiri besede, publika pa bruhne v smeh. Misijonar ne more verjeti, kako čudovit jezik je to, da je mogoče pol ure govora povzeti v štirih besedah. Pristopi k tolmaču in mu reče: »Saj to je pravi čudež! Samo štiri besede ste potrebovali. Ne vem, kaj ste povedali, ampak kako je mogoče, da ste mojo dolgo zgodbo tako strnili?« Tolmač odgovori: »Zgodba predolga, zato sem rekel 'Povedal vic, smejte se!'«

Želja

"O, mlada gospodična. Vedno, kadar vas vidim, kako se smejite, vas želim povabiti k sebi."
"Ste samski?"
"Ne, zobozdravnik sem."

Sprechen die deutsch?

Pride kmet Marinič s traktorjem na mejni prehod z Avstrijo, ko se mu ta pokvari. Stopi do carinika in reče:
Marinič: "Dober dan, pokvaril se mi je traktor."
Carinik: Was?
Marinič: Ne voz, traktor.
Carinik: Sprechen Sie Deutsch?
Marinič: Ne, ne, ni dauč, tu, za ovinkom je.
Carinik: Bist du ein Esel?
Marinič: Ne, saj nisn jezn, samo pridi mi pomagat.

VODORAVNO

2. Umetnost prepričljivega govora
4. Avtor Ane Karenine
7. Režiser filma Inglorious Basterds
8. Grški pojem za besedo, razum in smisel.
9. Avtor Eneide
11. Obdobje, ki je poudarjalo razum, napredek in kritično mišljenje.
12. Miselni tok, ki je v renesansi v ospredje postavil človeka in razum

NAVPIČNO

1. Pogovor dveh oseb.
3. Prenos vrednot, znanja in običajev skozi čas.
5. Posledica svobodne odločitve.
6. Slikar, ki je poslikal strop Sikstinske kapele
10. Glavni junak zločina in kazni

GESLO

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

NAGRADNO GESLO DO 27. FEBRUARJA PRINESI V TAJNIŠTVO.
NEKOGA ČAKA NAGRADA - BON ZA PICO.

NAGRADNA KRIŽANKA

Vedno imej
obraz obrnjen
proti soncu
in sence bodo
padle za tabo.
Walt Whitman

ŠKOFIJSKA
GIMNAZIJA
VIPAVA